



แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
ตำบล สะพานไทย อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘

สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ๔ ปี (๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และผู้สนใจต่อไป

นายอภิวัฒน์ เรืองศรี
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
กรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญรูป	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๕
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๕-๖
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๗
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	
๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๓ - ๑๔
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	
๓.๒ ฤดูกาล	
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๕
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๖
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๗-๒๑
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	
๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	
๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	
๖.๕ การศึกษา	
๖.๖ สาธารณสุข	
๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม	
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๒-๒๓
๘ องค์กร/สถาบันต่างๆ	๒๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรตำบลสะพานไทย	๒๕-๕๐
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๕๑-๕๓
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลวัดยม	๕๔-๕๕
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๕๖-๖๓
ภาคผนวก	๖๔-๗๙
บรรณานุกรม	๘๐

ตารางที่ ๑	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลสะพานไทย	๑
ตารางที่ ๒	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๓	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
ตารางที่ ๔	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔
ตารางที่ ๕	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕
ตารางที่ ๖	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลสะพานไทย	๕
ตารางที่ ๗	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖
ตารางที่ ๘	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖
ตารางที่ ๙	แสดงทรัพยากรดินตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ตารางที่ ๑๐	แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าวตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล	๙
ตารางที่ ๑๑	แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าวตำบลสะพานไทย	๑๐
ตารางที่ ๑๒	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๒
ตาราง ๑๓	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลสะพานไทย	๑๖
ตาราง ๑๔	แสดงพื้นที่ปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๗
ตารางที่ ๑๕	แสดงปริมาณการปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๘
ตารางที่ ๑๖	แสดงต้นทุนการผลิตกล้วย ปี ๒๕๖๗ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๙
ตารางที่ ๑๗	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตกล้วย ตำบลสะพานไทย	๒๐
ตาราง ๑๘	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๒๑-๒๓
ตารางที่ ๑๙	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๒๔-๒๕

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑	แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑
ภาพที่ ๒	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ภาพที่ ๓	แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
ภาพที่ ๔	แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔
ภาพที่ ๕	แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ภาพที่ ๖	แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘
ภาพที่ ๗	แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘
ภาพที่ ๘	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลสะพานไทย	๙
ภาพที่ ๙	แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับปลูกข้าวตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล	๑๐
ภาพที่ ๑๐	แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าวและพืชอื่น ๆ ตำบลสะพานไทย	๑๑
ภาพที่ ๑๑	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลสะพานไทย	๑๑
ภาพที่ ๑๓	แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป (โรงสี) อำเภอบางบาล	๑๖

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

ตำบลสะพานไทยตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอบางบาล พื้นที่ทั้งหมดของตำบลสะพานไทย ๔,๕๖๒ ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ๑,๖๖๑ ไร่ หรือประมาณร้อยละ ๓๖.๔๐ ของพื้นที่ทั้งหมด แบ่งการปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่ ๑	ชื่อหมู่บ้านโรงเหล็ก
หมู่ที่ ๒	ชื่อหมู่บ้านกำแพง
หมู่ที่ ๓	ชื่อหมู่บ้านกำแพง
หมู่ที่ ๔	ชื่อหมู่บ้านโรง
หมู่ที่ ๕	ชื่อหมู่บ้านสะพานไทย

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อตำบลบางบาลและตำบลไทรน้อย
ทิศใต้	ติดต่อตำบลสะพานไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อตำบลมหาพราหมณ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อตำบลบางหลวง

แผนที่แสดงขอบเขตตำบลสะพานไทย

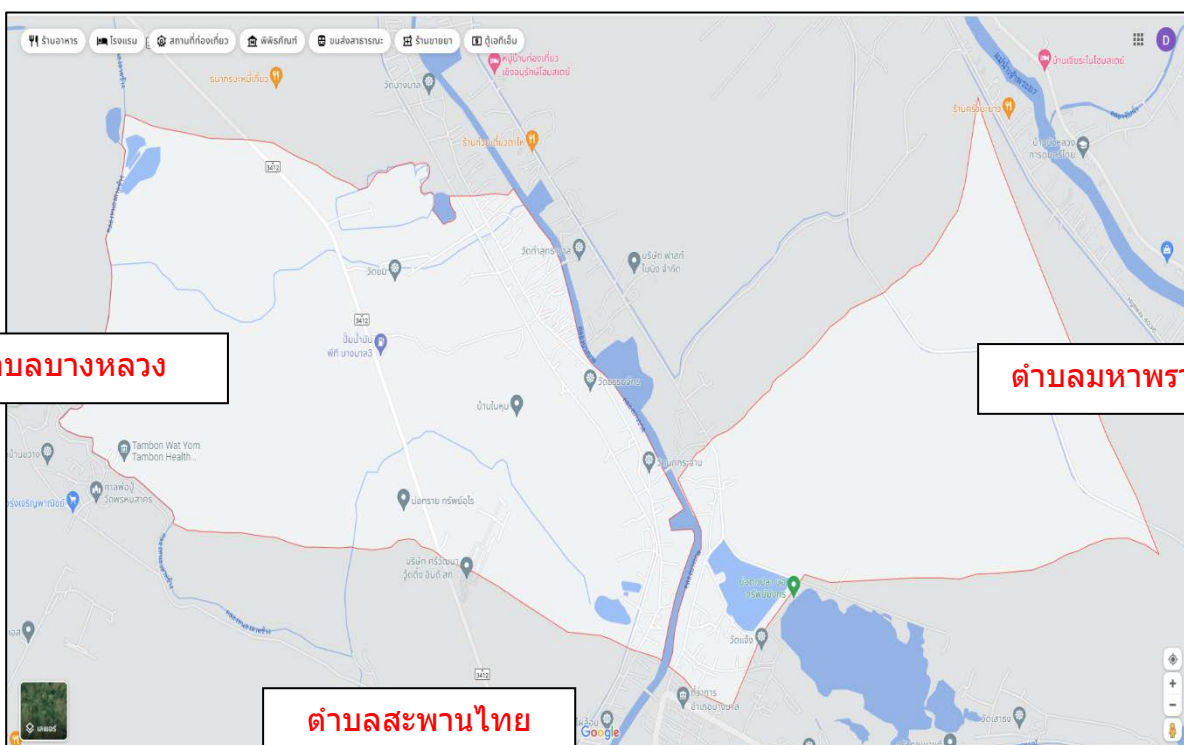
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลบางบาล และตำบลไทรน้อย

ตำบลบางหลวง

ตำบลมหาพราหมณ์

ตำบลสะพานไทย



ภาพที่ ๑.๑ แสดงอาณาเขตตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑๖ ตำบล จำนวน ๑๑๑ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๒ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑. เทศบาลตำบลบางบาล ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางบาล ตำบลไทรน้อย ตำบลบางหลวงโตด ตำบลบางหัก ตำบลบางชะนี และตำบลบ้านกุ่มทั้งตำบล

๒. เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวัดยม ตำบลสะพานไทย และตำบลมหาพราหมณ์ทั้งตำบล

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลกบเจา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกบเจาทั้งตำบล

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคลัง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านคลังทั้งตำบล

๕. องค์การบริหารส่วนตำบลพระขาว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพระขาวทั้งตำบล

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเต้า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลน้ำเต้า ตำบลทางช้าง ตำบลวัดตะกู และตำบลบางหลวงทั้งตำบล

โดยตำบลวัดยม แบ่งการปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ ๑ ชื่อหมู่บ้านโรงเหล็ก
- หมู่ที่ ๒ ชื่อหมู่บ้านกำแพง
- หมู่ที่ ๓ ชื่อหมู่บ้านกำแพง
- หมู่ที่ ๔ ชื่อหมู่บ้านโรง
- หมู่ที่ ๕ ชื่อหมู่บ้านสะพานไทย

ตารางที่ ๑.๑ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
สะพานไทย	๔,๕๖๒	-	๑	๕	๙๑๑
รวม	๔,๕๖๒	-	๑	๕	๕๑๙

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ของตำบลวัดยม เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำ และลำคลองหลายสายไหลผ่าน และมีระบบชลประทานไหลผ่านพื้นที่การเกษตร จึงเหมาะสำหรับการทำนาและเพาะปลูก

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลสะพานไทย มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ตลอดทั้งตำบล มีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก จึงไม่มีพื้นที่ป่าไม้

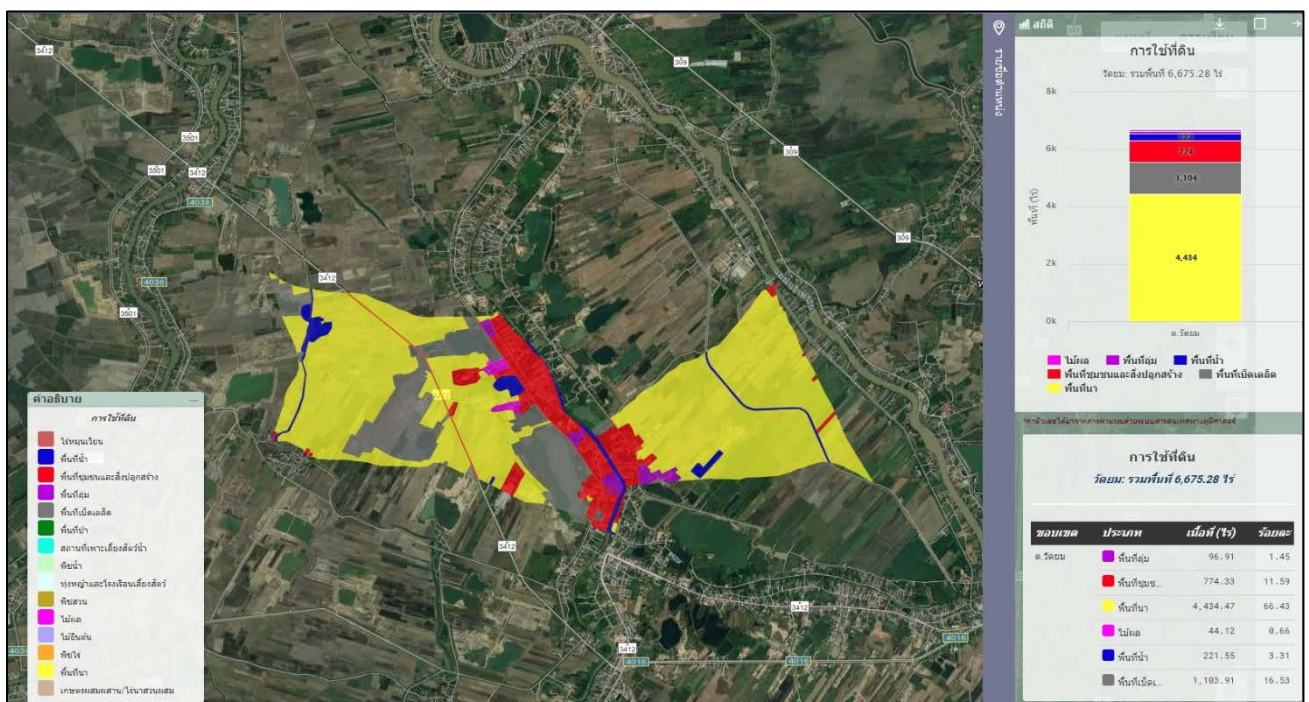
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน และการใช้ที่ดิน

ตำบลสะพานไทย รวมพื้นที่ ๔,๕๖๒ ไร่ มีพื้นที่นา ร้อยละ ๓๑.๔๕ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ ๒๐.๕๙ แหล่งน้ำ ร้อยละ ๓.๓๑ พื้นที่ปลูกไม้ผล ร้อยละ ๒.๙๑ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ร้อยละ ๔๑.๗๔

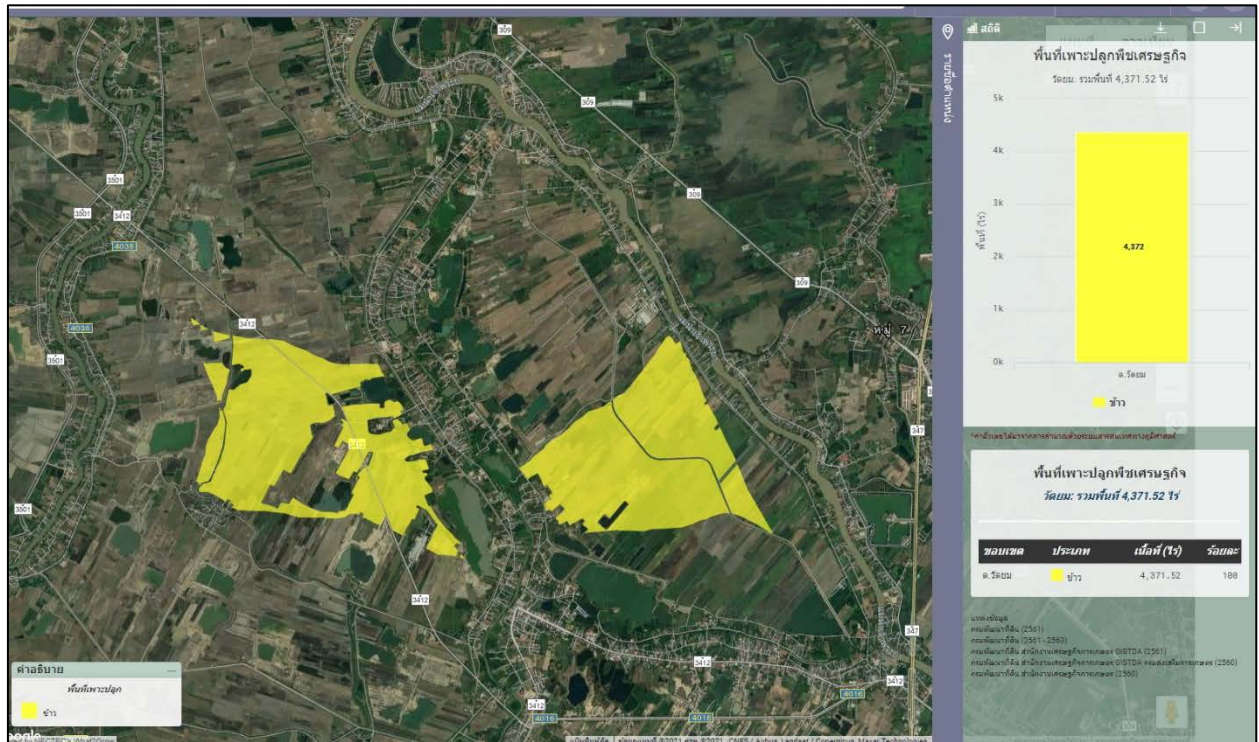
ตารางที่ ๑.๓ แสดงสภาพพื้นที่และการใช้ที่ดินตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ	ลำดับ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๙๓๙.๓๑	๒๐.๕๙	๓
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑,๘๘๗.๒๙	๔๑.๓๗	๑
พื้นที่ปลูกไม้ผล	๑๓๒.๗๕	๒.๙๑	๕
พื้นที่นา	๑,๔๓๔.๗๔	๓๑.๔๕	๒
พื้นที่น้ำ	๑๖๗.๘๘	๓.๖๘	๔

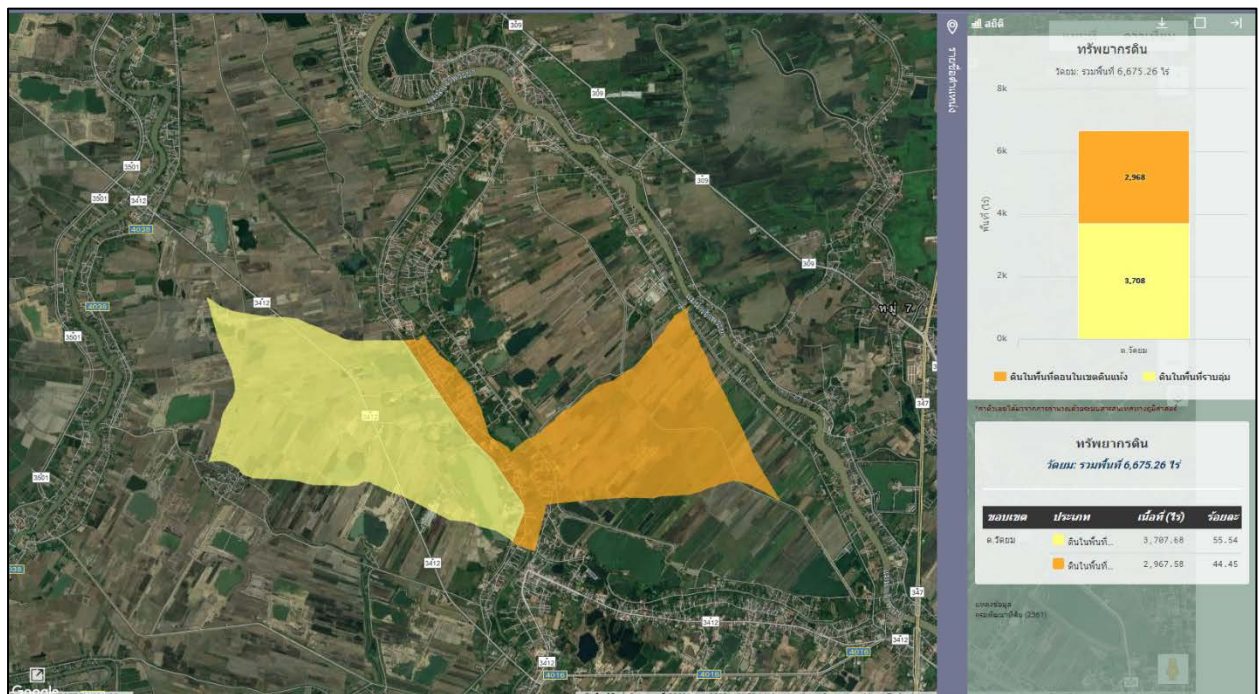
ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๑.๒ แสดงสภาพพื้นที่และการใช้ที่ดิน ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๑.๓ แสดงสภาพพื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจ (นาข้าว) ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๑.๔ แสดงสภาพพื้นที่ดินในพื้นที่ราบลุ่ม และดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลสะพานไทย มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๒

ชุดดิน : อยุธยา

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หวานให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งงานหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หวานวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน ๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หวานด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๒๑

ชุดดิน : ชุดดินเพชรบุรี (Pb) และชุดดินสรรพยา (Sa)

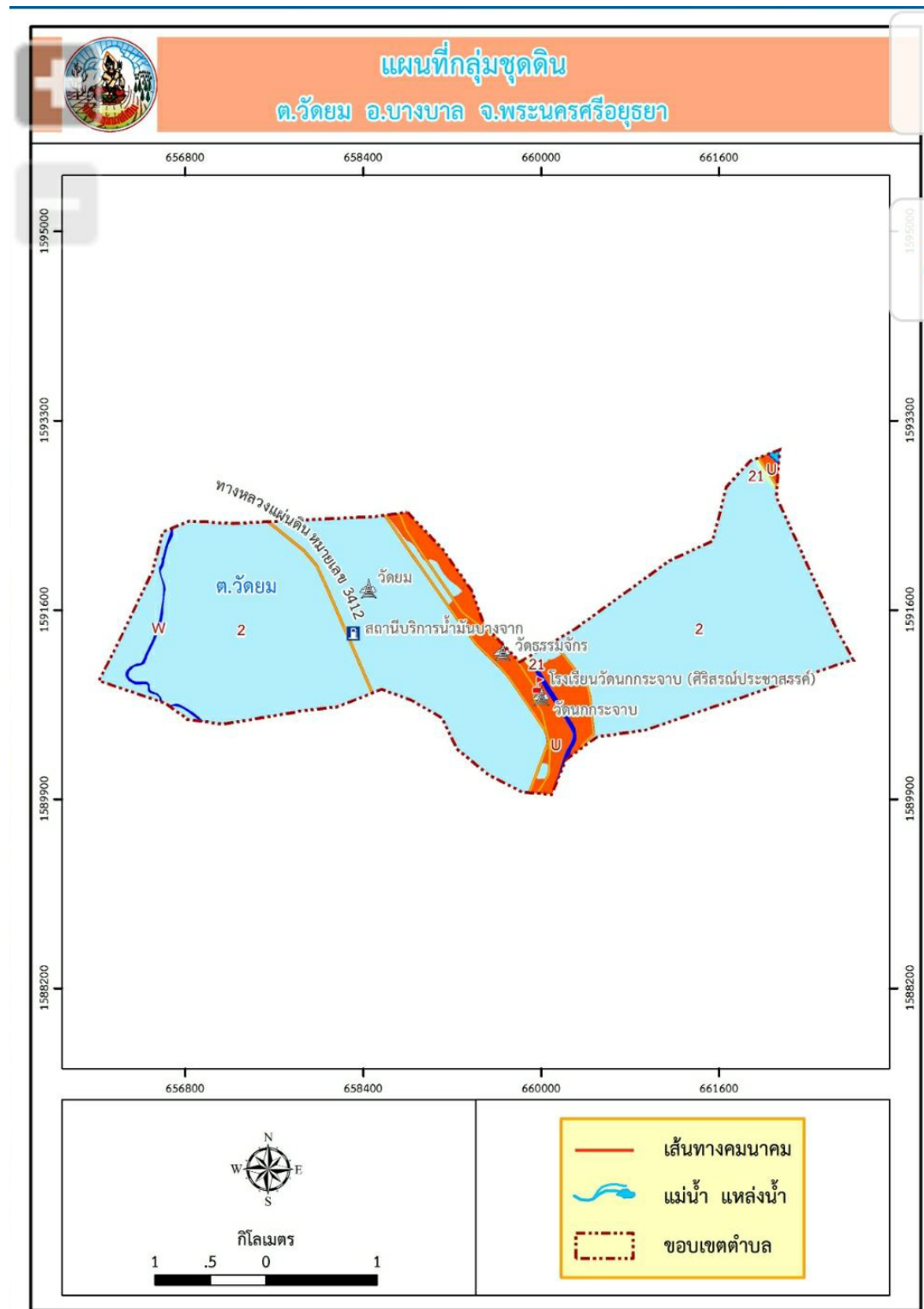
ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำในส่วนต่ำของพื้นที่ริมแม่น้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนนํ้านาน บางพื้นที่อาจได้รับอันตรายจากน้ำไหลบ่าท่วมขัง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

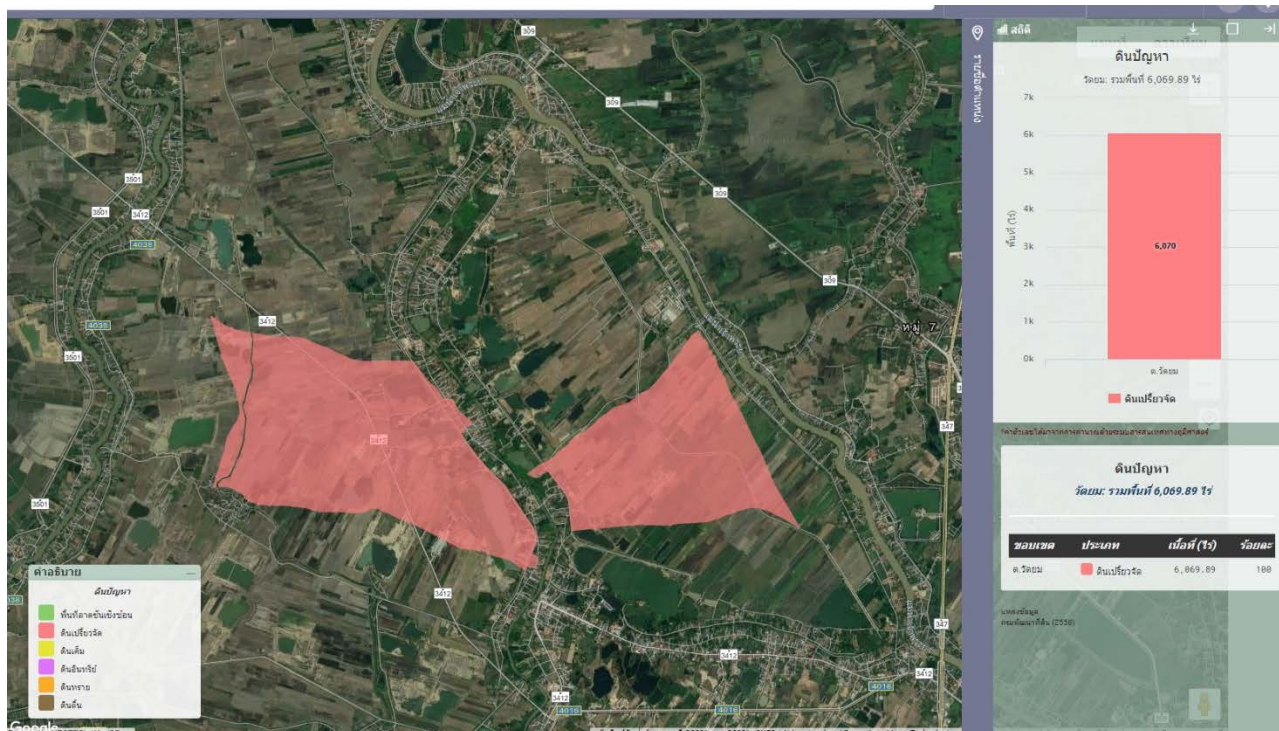
แนวทางการจัดการ : ปลุกข้าว เลือกระยะเวลาปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล ปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบ และทำคันดินเพื่อช่วยกักเก็บน้ำ ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไม่ให้เสื่อมโทรมลง ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

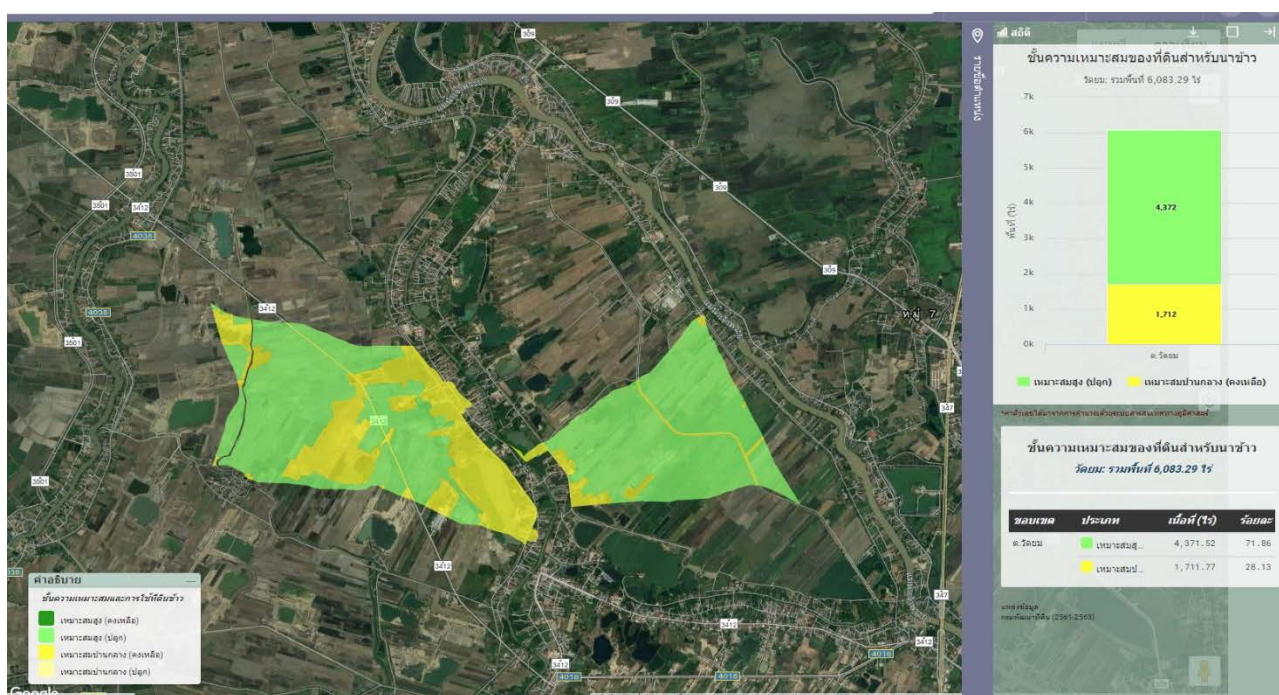
แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน
ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ ๑.๕ ข้อมูลกลุ่มชุดดินตำบลสะพานไทย
ที่มา :แอปพลิเคชัน "LDD Land Info", พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๑.๖ พื้นที่ดินมีปัญหาของตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (ดินปัญหา), พ.ศ. ๒๕๖๓



ภาพที่ ๑.๗ พื้นที่ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ. ๒๕๖๓

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ตำบลสะพานไทย เป็นลักษณะอากาศแห้งแล้ง มีข้อมูลดังนี้

- ๑) อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๒๘.๓ องศาเซลเซียส
- ๒) ความกดอากาศตลอดทั้งปีเฉลี่ย ๑๐๐๙.๓ HPA
- ๓) ความชื้นสัมพัทธ์ตลอดทั้งปีเฉลี่ย ๗๗.๐ %
- ๔) ปริมาณน้ำฝนตลอดทั้งปีเฉลี่ย ๑๑๑๙.๖ มิลลิเมตร
- ๕) จำนวนวันที่ฝนตก ๑๑๔ วัน
- ๖) การกระจายตัวของฝนในช่วงแต่ละเดือน ช่วงเดือนกันยายน เป็นช่วงเดือนที่มีฝนตกมากที่สุด
- ๗) ฝนจะตกมากในช่วงเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม และฝนจะแล้งในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน ของทุกปี
- ๘) มีน้ำท่วมในฤดูน้ำมาก ซึ่งเหมาะสมกับการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

โดยทั่วไป อำเภอบางบาลก็มีภูมิอากาศเหมือนกับทุกอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในเขตเดียวกัน โดยมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้ฝนตก แต่จากการแบ่งเขตจากกรมอุตุนิยมวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเขตที่มีปริมาณฝนตกน้อยที่สุดของประเทศ โดยมีฝนเฉลี่ยทั้งปีต่ำกว่า ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร (๔๘ นิ้ว) เฉลี่ยทั้งปีของประเทศ ๑,๕๐๐ มิลลิเมตร (๖๐ นิ้ว) และในรอบปีหนึ่งๆ มีบ่อยครั้งที่อยุธยาฝนตกต่ำกว่า ๑,๐๐๐ มิลลิเมตร จำนวนฝนตกอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม เดือนที่ฝนตกหนักที่สุดในเดือน กันยายน - ตุลาคม เพราะมีโอกาสได้รับฝนจากดีเปรสชัน และระยะนี้อาจเกิดภาวะน้ำท่วมได้ เนื่องจากฝนตกหนักทางภาคเหนือแต่ในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม อาจเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำได้ เพราะอยู่ในภาวะฝนตกน้อย

ด้านอุณหภูมิ ตำบลสะพานไทย นับว่าเป็นตำบลหนึ่งที่มีอากาศร้อน คือ เฉลี่ย ๓๔ องศาเซลเซียส แต่เนื่องจากอยู่ในที่ราบภาคกลางตอนล่าง ไม่ไกลจากอ่าวไทยมากนัก ในฤดูร้อนเดือนมีนาคม - เมษายน จึงมีโอกาสได้รับลมทะเล ซึ่งจะพัดแรงในตอนเย็นและตอนหัวค่ำ หรือที่เราเรียกว่า “ลมตะเภา” พัดมาจากทิศใต้เข้าสู่ที่ราบภาคกลาง จึงนำเอาความเย็นความชุ่มชื้นมาผ่อนคลายความร้อนลงบ้างในช่วงตอนเย็น ส่วนระยะเดือนพฤศจิกายน - มกราคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูหนาวอากาศจะมีอุณหภูมิต่ำลงโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ ๒๐ องศาเซลเซียส และถ้าให้รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดแรงความหนาวเย็นก็จะมากขึ้น เพราะภูมิประเทศเป็นแบบที่ราบแบนทำให้ลมพัดแรง

๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม - มิถุนายน อากาศจะร้อนมาก อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ เฉลี่ย ๓๐-๓๕ องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ระยะนี้อาจเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำเนื่องจากอยู่ในภาวะฝนทิ้งช่วง

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - ตุลาคม อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๙-๓๒ องศาเซลเซียส ฝนตกหนักในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม ระยะนี้อาจเกิดภาวะน้ำท่วมได้

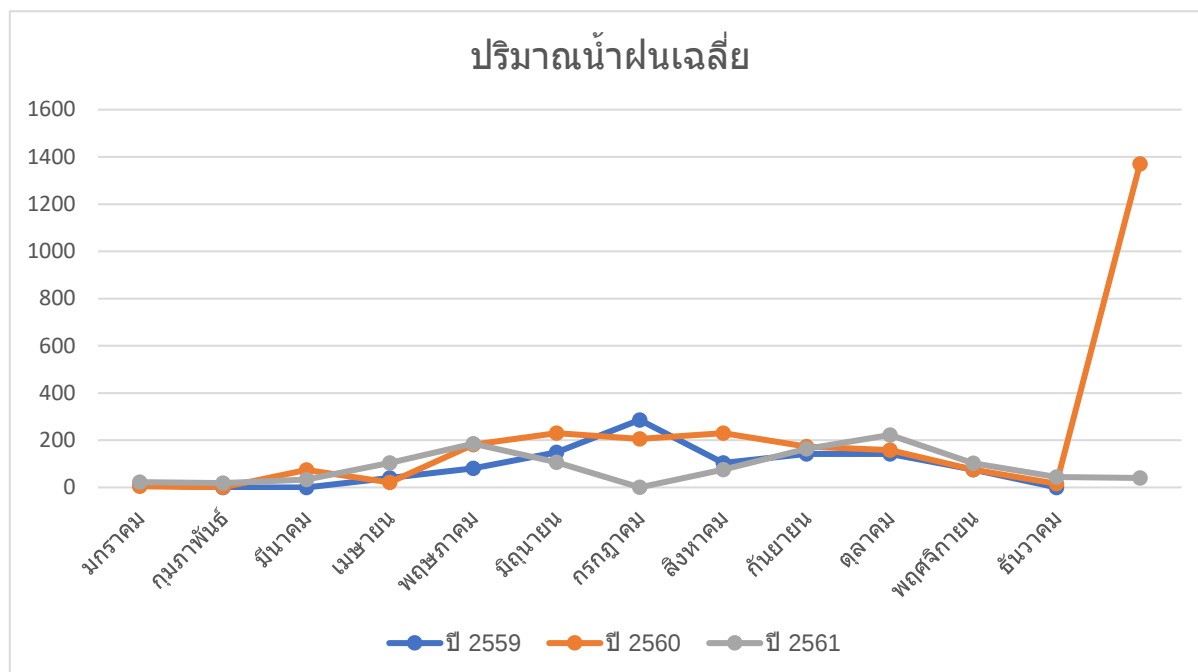
ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๐-๒๒ องศาเซลเซียส อากาศจะหนาวมากในช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม ระยะนี้อาจเกิดภัยหนาวได้แต่ไม่รุนแรงนัก

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

สถิติปริมาณน้ำฝน

เดือน \ พ.ศ.	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
มกราคม	๙.๙	๕.๓	๒๓.๑
กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๔	๑๙.๑
มีนาคม	๐.๐	๗๓.๖	๓๓.๐
เมษายน	๔๐.๑	๒๑.๓	๑๐๓.๖
พฤษภาคม	๘๐.๙	๑๘๑.๖	๑๘๔.๙
มิถุนายน	๑๔๙.๓	๒๒๙.๙	๑๐๗.๓
กรกฎาคม	๒๘๖.๑	๒๐๕.๐	๗๕.๐
สิงหาคม	๑๐๓.๙	๒๓๐.๑	๑๖๓.๔
กันยายน	๑๔๑.๔	๑๗๓.๑	๒๒๒.๓
ตุลาคม	๑๔๒.๔	๑๕๘.๓	๑๐๓.๒
พฤศจิกายน	๗๕.๑	๗๕.๖	๔๔.๗
ธันวาคม	๐.๐	๑๕.๖	๔๐.๐
รวม	๑,๐๒๙.๑	๑,๓๖๙.๘	๑๑๑๙.๖

ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา



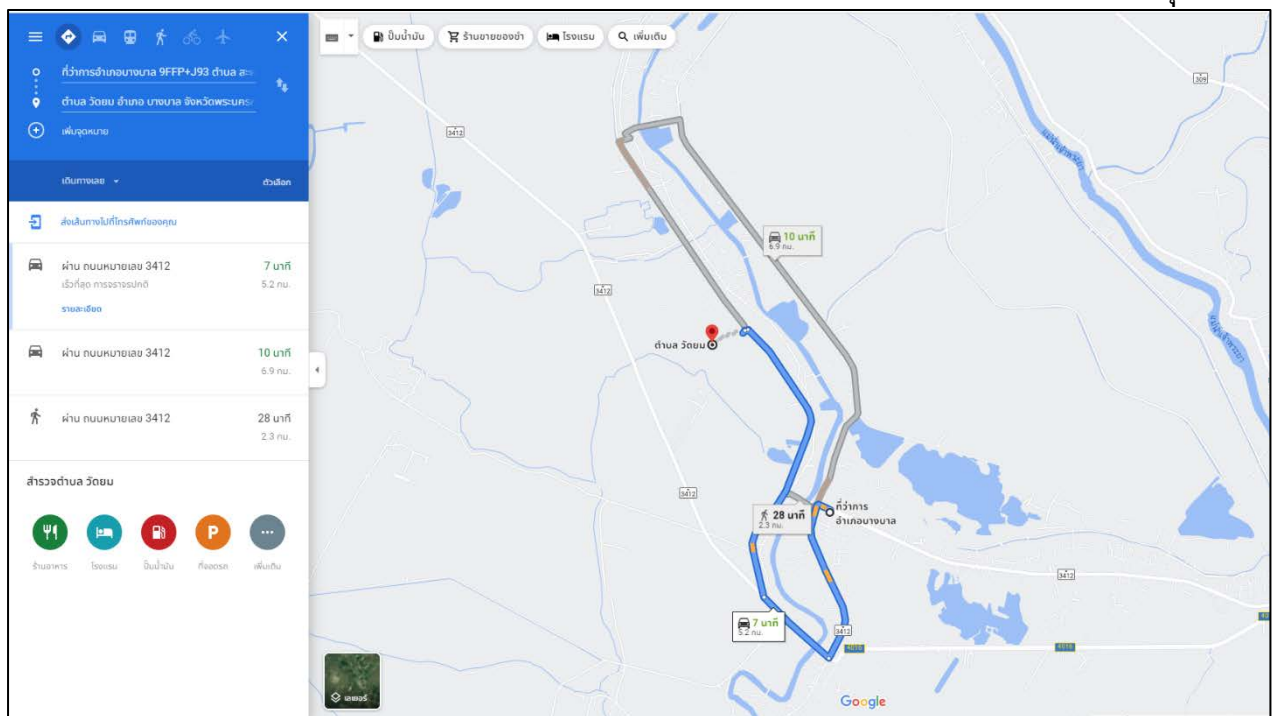
ภาพที่ ๑.๘ ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ตำบลสะพานไทย มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางถนนสาย ๓๔๑๒ เป็นเส้นทางหลักในการเดินทางมาตัวอำเภอบางบาล ระยะทางประมาณ ๕.๒ กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ ๗ นาที (การสัญจรปกติ) และเดินทางไปตัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้เส้นทาง ผ่านถนนสาย อย.๔๐๑๖ ระยะทาง ๒๒.๖ กิโลเมตร และถนนสาย ๓๕๖ ระยะทางประมาณ ๒๘.๑ กิโลเมตร ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ ๓๒ นาที

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ ๑.๙ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลlrkownmp

(ที่มา : www.google.co.th/maps/dir/ตำบล+วัดดอน+อำเภอ+บางบาล+จังหวัดพระนครศรีอยุธยา+๑๓๒๕๐/ที่ว่าการอำเภอบางบาล+๙FFP%๒BJ๙๓+ตำบล+สะพานไทย+อำเภอ+บางบาล+จังหวัดพระนครศรีอยุธยา+๑๓๒๕๐,พ.ศ.๒๕๖๗)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

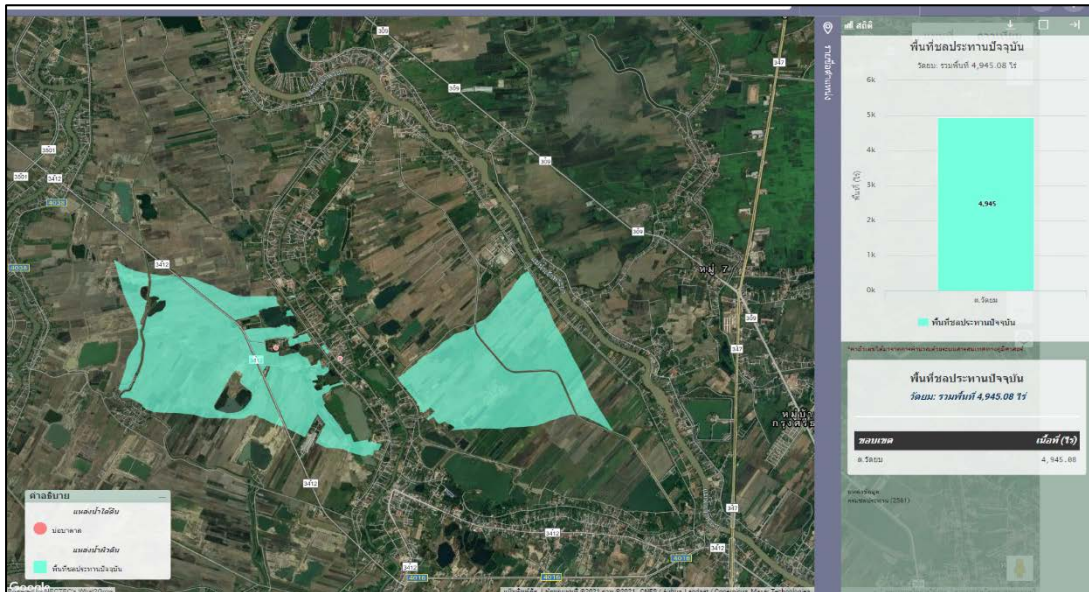
ตำบลสะพานไทย เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

คือ คลองบางบาลซึ่งไหลผ่านทั้ง ๔ หมู่บ้านของตำบล

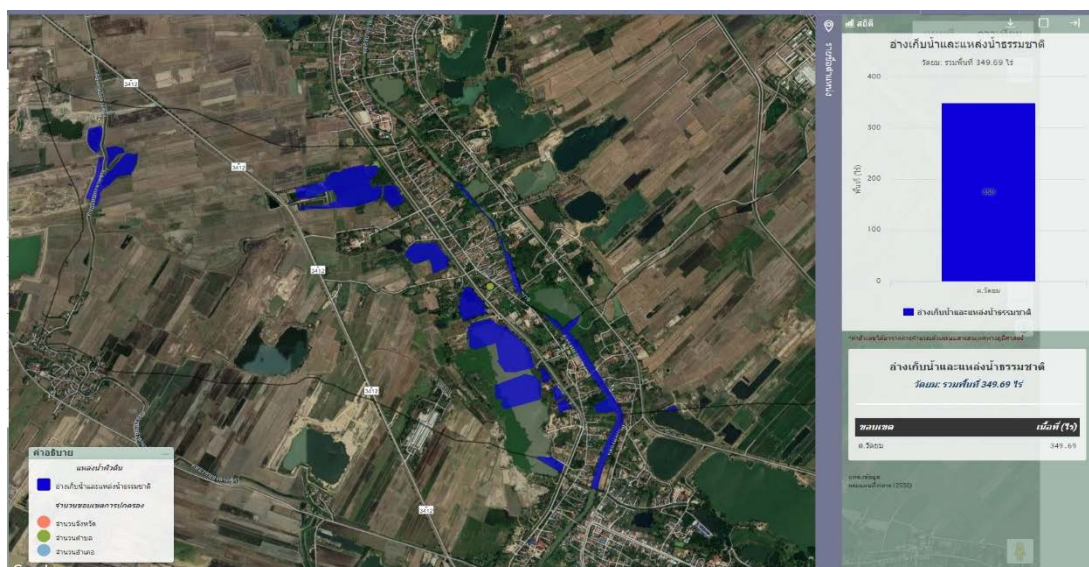
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

น้ำชลประทาน ได้รับจากโครงการชลประทานบางบาล โดยได้รับน้ำเติมพื้นที่ในฤดูฝน ส่วนในฤดูแล้งปริมาณน้ำยังไม่เพียงพอจะปล่อยเป็นครั้งคราว



ภาพที่ ๑.๑๐ แหล่งน้ำชลประทาน

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (แหล่งน้ำชลประทาน), พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๑.๑๑ แหล่งน้ำชลประทาน ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>
(อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ), พ.ศ. ๒๕๖๗

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลสะพานไทย ประชากรมีอาชีพหลักคือ ทำนา มีพื้นที่การเกษตร ทั้งหมด ๔,๕๙๙ ไร่ (ร้อยละ ๖๘.๙๐ ของพื้นที่ตำบล) โดยอยู่พื้นที่เขตชลประทาน จำนวน ๔,๔๒๘ ไร่ พื้นที่นอกเขตชลประทาน ๑๖๕ ไร่ ทั้งหมด (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียด ดังนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

พืชเศรษฐกิจในพื้นที่ ได้แก่ ข้าว ไม้ผล และพืชผัก

ตารางที่ ๑.๔ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การเกษตร(ไร่)	ข้าว		ไม้ผลและไม้ยืนต้น		พืชผัก		พืชไร่		ไม้ดอกไม้ประดับ		สมุนไพร/เครื่องเทศ	
			ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย
สะพานไทย	๖,๖๗๔	๔,๕๙๙	๔,๓๓๖	๑๔๑	๑๘๕	๙๖	๗๕	๗๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๖,๖๗๔	๔,๕๙๙	๔,๓๓๖	๑๔๑	๑๘๕	๙๖	๗๕	๗๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล ,พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

- เกษตรกรตำบลสะพานไทย มีรายได้เฉลี่ย ระหว่าง ๖,๐๐๐ – ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๓) สินเชื่อและภาระหนี้สินของเกษตรกร

- เกษตรกรตำบลสะพานไทย มีหนี้สินเฉลี่ย ระหว่าง ๕,๐๐๐ – ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ตารางที่ ๑.๕ แสดงรายได้รวมของครัวเรือนเกษตรกรตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	เกษตรกร (ครัวเรือน)	ช่วงรายได้รวม (บาท/ครัวเรือน/ปี)																รายได้รวมเฉลี่ย (บาท/ครัวเรือน/ปี)
		น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท		๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท		๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท		๒๐,๐๐๑-๕๐,๐๐๐ บาท		๕๐,๐๐๑ -๑๐๐,๐๐๐ บาท		๑๐๐,๐๐๑-๕๐๐,๐๐๐ บาท		๕๐๐,๐๐๑ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท		มากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๑ บาท		
		จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	
หมู่ ๑	๘	๐	๐	๐	๐	๑	๑๒.๕๐	๑	๑๒.๕๐	๕	๖๒.๕๐	๑	๑๒.๕๐	๐	๐	๐	๐	๖๖,๖๕๐
หมู่ ๒	๓๐	๐	๐	๑	๓.๓๓	๒	๖.๖๗	๖	๒๐	๔	๑๓.๓๓	๑๖	๕๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๐	๐	๑๔๔,๑๑๖.๖๗
หมู่ ๓	๓	๐	๐	๑	๓๓.๓๓	๐	๐	๑	๓๓	๐	๐	๑	๓๓.๓๓	๐	๐	๐	๐	๗๗,๖๖๖.๖๗
หมู่ ๔	๑๒	๐	๐	๑	๘.๓๓	๑	๘.๓๓	๐	๐	๔	๓๓.๓๓	๖	๕๐	๐	๐	๐	๐	๑๑๓,๗๙๑.๖๗
หมู่ ๕	๓	๐	๐	๑	๓๓.๓๓	๐	๐	๑	๓๓	๐	๐	๑	๓๓.๓๓	๐	๐	๐	๐	๗๗,๖๖๖.๖๗

ตารางที่ ๑.๖ แสดงหนี้สินรวมของครัวเรือนเกษตรกรตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	เกษตรกร (ครัวเรือน)	ช่วงหนี้สินรวม (บาท/ครัวเรือน/ปี)																หนี้สินรวมเฉลี่ย (บาท/ครัวเรือน/ ปี)
		น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท		๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท		๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท		๒๐,๐๐๑-๕๐,๐๐๐ บาท		๕๐,๐๐๑ -๑๐๐,๐๐๐ บาท		๑๐๐,๐๐๑- ๕๐๐,๐๐๐ บาท		๕๐๐,๐๐๑-๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท		มากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๑ บาท		
		จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน ครัวเรือน	ร้อยละ	
หมู่ ๑	๘	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕	๖๒.๕๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓	๓๗.๕๐	๒๒,๒๕๐.๐๐
หมู่ ๒	๓๐	๐	๐	๐	๐	๑	๓.๓๓	๕	๑๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๗	๒๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๑๔	๔๖.๖๗	๑๒๘,๓๓๓.๓๓
หมู่ ๓	๓	๐	๐	๐	๐	๑	๓๓.๓๓	๑	๓๓.๓๓	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๓๓.๓๓	๑๘,๓๓๓.๓๓
หมู่ ๔	๑๒	๐	๐	๐	๐	๑	๘.๓๓	๒	๑๖.๖๗	๒	๑๖.๖๗	๗	๕๘.๓๓	๐	๐	๐	๐	๑๓๑,๘๔๑.๖๗
หมู่ ๕	๘	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕	๖๒.๕๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓	๓๗.๕๐	๒๒,๒๕๐.๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่ากับ ๓๓๙,๖๒๑ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๑) มีมูลค่า เท่ากับ ๔๑๒,๗๐๑ ล้านบาท ลดลง ๗๓,๐๘๐ ล้านบาท

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๔๓๙,๑๕๙ บาท/คน/ปี ลดลงจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๑) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี จำนวน ๔๕๔,๙๕๓ บาท

ตารางที่ ๑.๗ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒

รายการ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ล้านบาท)	๖๙๑,๖๔๑	๔๑๒,๗๐๑	๓๓๙,๖๒๑
ภาคเกษตร (ร้อยละ)	๖.๔	๒.๔๗	๒.๘๓
ภาคบริการ (ร้อยละ)	๙.๐	๒๙.๕๐	๓๑.๒๓
ภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	๕๔.๖	๖๗.๓๓	๖๕.๔๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๗๙๗,๔๑๖	๔๕๔,๙๕๓	๔๓๙,๑๕๙

ที่มา:สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,พ.ศ.๒๕๖๗

๖.๔ การศึกษา ตำบลสะพานไทย มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น - แห่ง แยกออกเป็น

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๐ เตียง ๐ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๐ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๐ แห่ง
- ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล ๐ แห่ง
- ๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๐ แห่ง
- ๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ ๐ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๐ คน
- ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๐ คน
- ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๐ คน
- ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๐ คน
- ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๒ คน
- ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๓๒ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา ตำบลสะพานไทย ประชากรนับถือศาสนาพุทธ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ เดือน มกราคม

ประเพณีวันสงกรานต์ เดือนเมษายน

ประเพณีลอยกระทง เดือนตุลาคม พฤศจิกายน

ประเพณีวันเข้าพรรษา เดือนกรกฎาคม ออกพรรษา เดือนตุลาคม

๖.๗ ข้อมูลสาธารณูปโภค

ประปา ปัจจุบันในเขตพื้นที่ตำบลสะพานไทย มีการใช้น้ำประปาบาดาลทุกครัวเรือน โดยใช้น้ำจากประปาหมู่บ้าน
จำนวน ๕ จุด

ไฟฟ้า ปัจจุบันในเขตพื้นที่ตำบลสะพานไทย มีการใช้ไฟฟ้าทุกครัวเรือน ดำเนินงานโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
อำเภอบางบาล

โทรศัพท์ ปัจจุบันในเขตพื้นที่ตำบลวัดยม มีผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำครอบครัวทุกพื้นที่ มีการให้บริการ
โทรศัพท์เคลื่อนที่เครือข่าย AIS DTAC และ TRUE ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดโดยผู้ให้บริการเกษตรกรส่วน
ใหญ่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เนื่องจากมีความสะดวกในการพกพา

หอกระจายข่าวชุมชน ปัจจุบันในเขตพื้นที่ตำบลสะพานไทย มีหอกระจายข่าว จำนวน ๕ จุด โดยจะตั้งอยู่ที่ทำ
การกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ของทุกหมู่

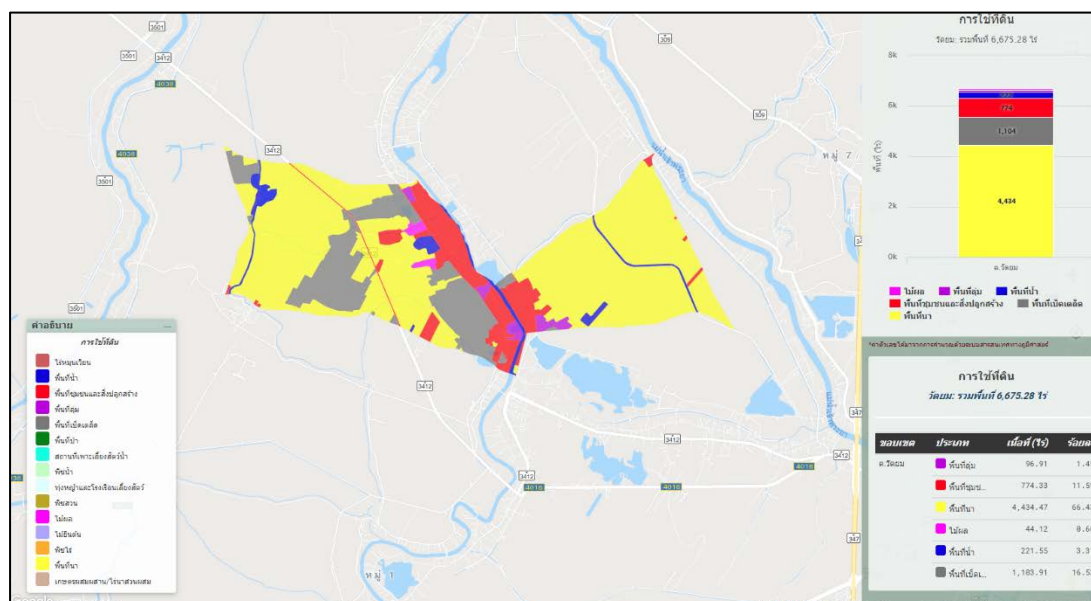
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตำบลสะพานไทย มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาจำนวน ๔,๔๓๔.๔๗ ไร่ ร้อยละ ๖๖.๔๓ รองลงมาคือพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๗๗๔.๓๓ ไร่ ร้อยละ ๑๑.๕๙ และพื้นที่น้ำ จำนวน ๒๒๑.๕๕ ไร่ ร้อยละ ๓.๓๑

ตารางที่ ๑.๘ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๐	๐
พืชไร่	๐	๐
ไม้ยืนต้น	๐	๐
ไม้ผล	๔๔.๑๒	๐.๖๖
พืชสวน	๐	๐
พื้นที่นา	๔๔๓๔.๔๗	๖๖.๔๓
พืชน้ำ	๐	๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๐	๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๓,๗๐๘	๕๕.๕๔
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๒,๙๖๘	๔๔.๔๕
พื้นที่น้ำ	๒๒๑.๕๕	๓.๓๑
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๗๗๔.๓๓	๑๑.๕๙
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑,๑๐๓.๙๑	๑๖.๕๓

การใช้ประโยชน์ที่ดิน
ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ ๑.๑๒ การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลสะพานไทย พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๔,๓๓๖ ไร่ รองลงมา คือ ไม้ผลจำนวน ๑๘๕ ไร่ และมีพื้นที่ปลูกผักสวนครัว จำนวน ๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑.๙ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลวัดยม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) ตำบลวัดยม จังหวัด พระนครศรีอยุธยา											
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
สะพานไทย	๔,๕๖๒	๑,๔๓๕	๐	๐	๐	๐	๑๒๕	๐	๐	๐	๑๐๐	๐	๑,๖๖๐
รวม	๔,๕๖๒	๑,๔๓๕	๐	๐	๐	๐	๑๒๕	๐	๐	๐	๑๐๐	๐	๑,๖๖๐

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล , พ.ศ ๒๕๖๗

การทำนาปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวของตำบลสะพานไทย มีพื้นที่ประมาณ ๑,๔๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๕ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด โดยจะแบ่งการปลูกข้าวออกเป็น ๒ ฤดู คือ

๑) ฤดูนาปี จะเริ่มปลูกช่วงต้นเดือนเมษายน ถึง ปลายเดือนกรกฎาคม และเกษตรกรจะต้องเก็บเกี่ยวข้าวให้เสร็จสิ้นช่วงปลายเดือนกันยายน เพื่อลดปัญหาเรื่องภัยธรรมชาติ เกษตรกรเลือกใช้วิธีการหว่านแบบน้ำตาม และจะเลือกใช้พันธุ์ข้าวตามที่ทางราชการส่งเสริม เช่น กข๓๑ กข๔๑ กข๔๗ กข๕๗ ส่วนใหญ่เกษตรกรเลือกพันธุ์ข้าวตามกระแสนิยม ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐-๙๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาทต่อไร่ ปัญหาในการผลิต แรงงานด้านการเกษตรหายาก ส่งผลให้ค่าจ้างแรงงานสูง ราคาต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรไม่นิยมเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้ในฤดูถัดไป เนื่องจากไม่มีโรงเก็บเมล็ดพันธุ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

๒) ฤดูนาปรัง เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม และเป็นพื้นที่รับน้ำหลากจากโครงการปล่อยน้ำเข้านาปล่อยปลาเข้าทุ่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเกษตรกรจะเริ่มทำนาปรังช่วงกลางเดือนธันวาคมถึงปลายเดือนมกราคม เก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูก คือ ข้าว กข๓๑ กข๔๑ กข๔๗ กข๕๗ ส่วนใหญ่เกษตรกรเลือกพันธุ์ข้าวตามกระแสนิยม ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐-๙๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาทต่อไร่ ปัญหาในการผลิต แรงงานด้านการเกษตรหายาก ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ส่งผลให้ค่าจ้างแรงงานสูง ราคาต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรไม่นิยมเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้ในฤดูถัดไป เนื่องจากไม่มีโรงเก็บเมล็ดพันธุ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น

พื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นของตำบลสะพานไทยมีพื้นที่ประมาณ ๑๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๒ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นในรูปแบบสวนผสมผสานไว้ในบริเวณที่อยู่อาศัย และปลูกไว้จำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่ปลูกไว้สำหรับการบริโภคภายในครัวเรือนเองเท่านั้น จึงส่งผลให้มีพื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นน้อย พืชส่วนใหญ่ที่นิยมปลูก เช่น มะม่วง ,กล้วย และไม้ผลชนิดอื่นๆ

การปลูกพืชผัก

พื้นที่ปลูกพืชผักของตำบลสะพานไทย มีพื้นที่ประมาณ ๑๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๖ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมปลูกในรูปแบบสวนผสมผสานไว้ในบริเวณที่อยู่อาศัย และปลูกไว้จำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่ปลูกไว้สำหรับการบริโภคภายในครัวเรือนเองเท่านั้น โดยพื้นที่ปลูกต่อครัวเรือน มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๑ งาน และไม่เกิน ๑ ไร่ พืชส่วนใหญ่ที่นิยมปลูก เช่น พริกชี้หูสวน, โหระพา, กระเพรา, และพืชผักชนิดอื่นๆ

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลสะพานไทย มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตรซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ คือ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

ตารางที่ ๑.๑๐ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลสะพานไทย

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑.วิสาหกิจชุมชนสามเณรลัย กรุงศรีอยุธยา	๑๙๔	๑	สะพานไทย	๗	
๒.วิสาหกิจชุมชนสามเณรลัย บ้านกระเบื้อง	๔๐/๒	๑	สะพานไทย	๗	

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑.๑๑ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
	ไม่มีกลุ่ม				

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล,พ.ศ ๒๕๖๗

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

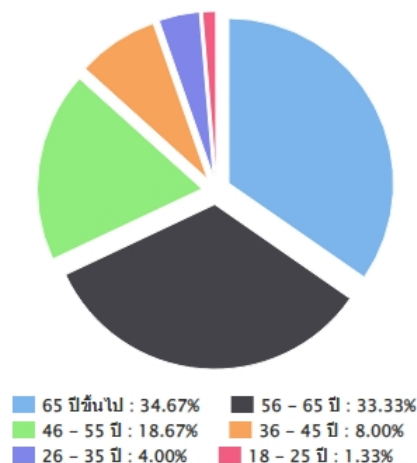
ตำบลสะพานไทย มีครุว์เรือนเกษตรกร (ตามทะเบียนบ้าน) จำนวน ๗๕ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๖ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖๗ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๒๕ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑๔ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ	ลำดับที่
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๖.๐๐	๓๔.๖๗	๑
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๕.๐๐	๓๓.๓๓	๒
๔๖ - ๕๕ ปี	๑๔.๐๐	๑๘.๖๗	๓
๓๖ - ๔๕ ปี	๖.๐๐	๘.๐๐	๔
๒๖ - ๓๕ ปี	๓.๐๐	๔.๐๐	๕
๑๘ - ๒๕ ปี	๑.๐๐	๑.๓๓	๖
รวม	๗๕	๑๐๐.๐๐	

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗

หัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ



ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลสะพานไทย มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๓๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๐๐

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓๙.๐๐	๕๒.๐๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๖.๐๐	๔๘.๐๐

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗

ลักษณะการประกอบอาชีพ



■ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก : 52.00%
■ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง : 48.00%

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

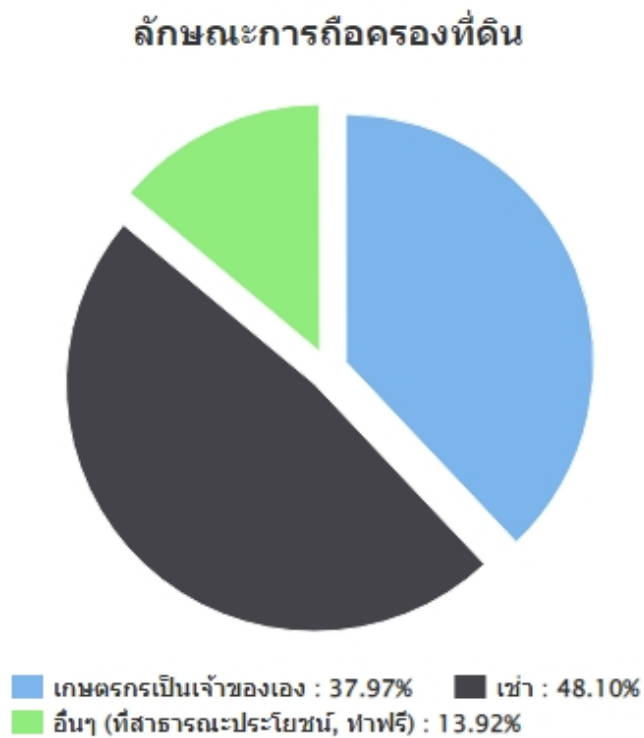
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลสะพานไทย ส่วนใหญ่คือ พื้นที่เช่า จำนวน ๓๘ ครัวเรือน รองลงมาคือ เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๓๐ ครัวเรือน และพื้นที่อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๓๐.๐๐	๑๔๒.๐๐
เช่า	๓๘.๐๐	๑,๑๕๕.๐๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑๑.๐๐	๑๕.๐๐

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗



ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตัวเอง)

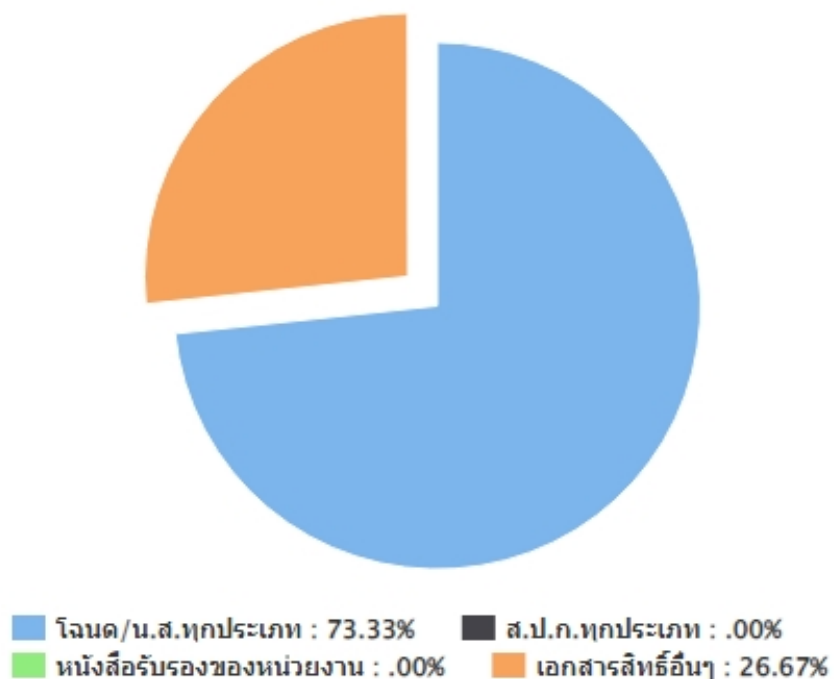
เกษตรกรตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล มีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๒๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๓

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ	
๒๒	๐	๐	๘	๓๐

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)



ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลสะพานไทย มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม ชื่อกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผสมผสานสะพานไทย มีสมาชิก ๑๑ ราย ดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรพืชผักสวนครัว กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๒ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๔ ราย ดำเนินกิจการเพาะปลูกไม้ประดับ และขนมไทย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
สะพานไทย	๑	๑๑	-	-	-	-	๒	๑๔	-	-	-	-
รวม	๑	๑๑	-	-	-	-	๒	๑๔	-	-	-	-

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล , พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลสะพานไทย มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ดังนี้

๑. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ○ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ○ ศูนย์
๒. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ○ ศูนย์
๓. ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ○ ศูนย์
๔. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ○ ศูนย์
๔. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ○ ศูนย์
๕. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ○ ศูนย์

ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
สะพานไทย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลวัดยม มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด
จำนวน ๕ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๐ ราย และอาสาสมัครชลประทาน ๐ ราย ตามลำดับ

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลวัดยม	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)			
	เกษตรกรหมู่บ้าน	หมอดินอาสา	อาสาปศุสัตว์	รวม (จำนวนราย)
หมู่ ๑ ตำบลสะพานไทย	๑	-	-	๑
หมู่ ๒ ตำบลสะพานไทย	๑	-	-	๑
หมู่ ๓ ตำบลสะพานไทย	๑	-	-	๑
หมู่ ๔ ตำบลสะพานไทย	๑	-	-	๑
หมู่ ๕ ตำบลสะพานไทย	๑	-	-	๑
รวม	๕	๐	๐	๐

ที่มา : <https://asa-center.doe.go.th> (รายงานข้อมูลอาสาสมัครเกษตรรายบุคคลตามสาขา), พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลสะพานไทยมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลสะพานไทย มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
สะพานไทย	๒	นางชลิ พุ่มระย้า	หมู่ ๑ ตำบลสะพานไทย	การปลูกพืชผักสวนครัว
		นางจำลอง สุขยานี	หมู่ ๔ ตำบลสะพานไทย	การปลูกกล้วยหอม
รวม	๒	-	-	-

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, พ.ศ. ๒๕๖๗

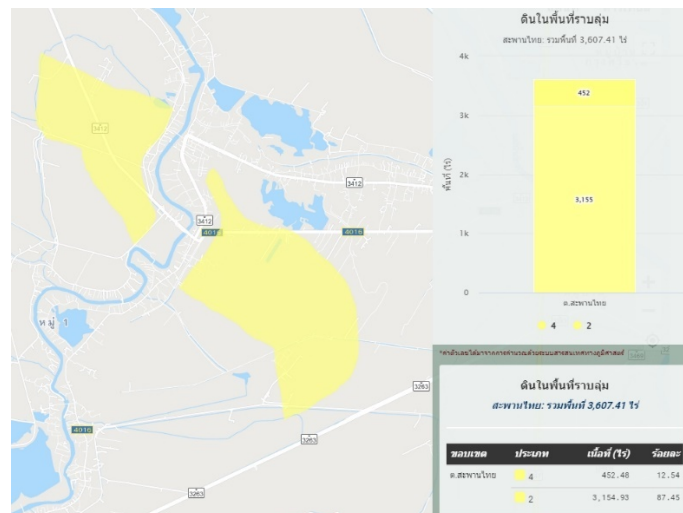
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลสะพานไทย ทรัพยากรดินส่วนใหญ่เป็นดินในที่ราบลุ่ม เนื้อที่ ๓,๖๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ตารางที่ ๙ แสดงทรัพยากรดินตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๓,๖๐๗	๑๐๐.๐๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (ทรัพยากรดิน), ๒๕๖๗ แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน



ภาพที่ ๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (ทรัพยากรดิน), ๒๕๖๖ แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลสะพานไทย เป็นพื้นที่เขตชลประทาน รับผิดชอบโดยโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางบาล นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

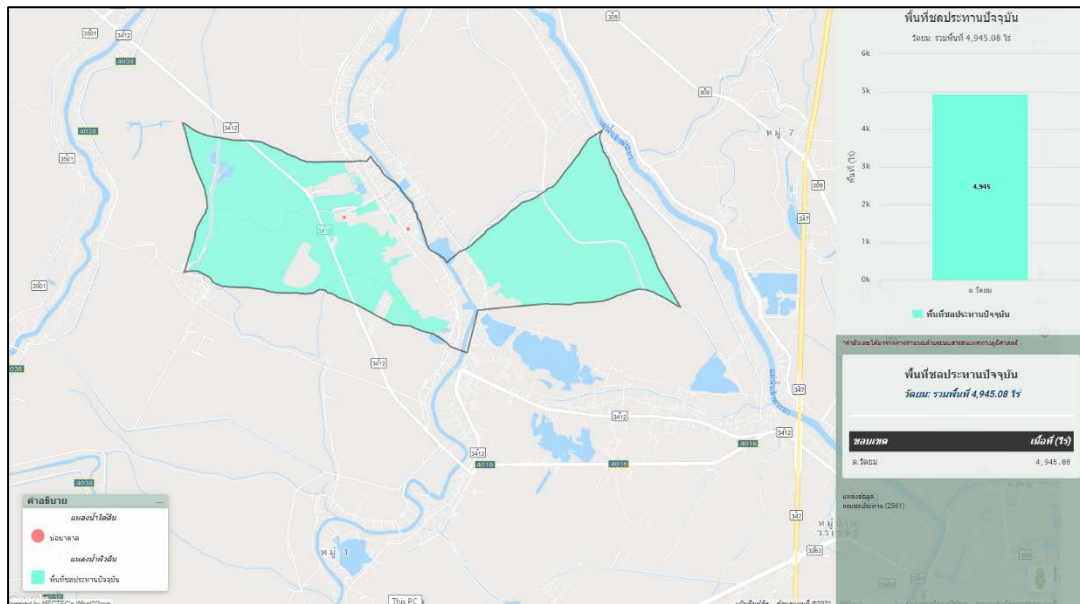
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น ๒ บ่อ



ภาพที่ ๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (ทรัพยากรดิน),

- แหล่งน้ำผิวดินได้แก่น้ำในแม่น้ำลำคลองและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้
โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑ แห่ง



ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI ตำบลสะพานไทย ไม่มีสินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่นและสินค้า GI

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

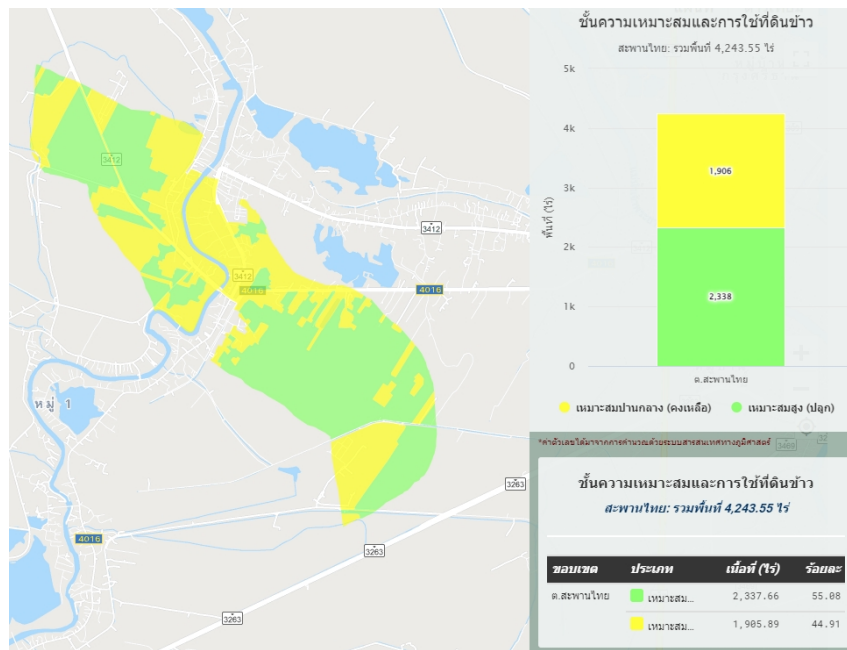
ตำบลสะพานไทย มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๔,๒๔๓.๕๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๓๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑,๙๐๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๑๐ แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าวตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เหมาะสมมาก (S๑)	๒,๓๓๘	๕๕.๐๘
เหมาะสมปานกลาง (S๒)	๑,๙๐๖	๔๔.๙๑
เหมาะสมน้อย (S๓)	๐	๐
ไม่เหมาะสม (N)	๐	๐
รวมทั้งสิ้น	๔,๒๔๔	๑๐๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

แหล่งข้อมูล : ข้อมูลการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๗)



ภาพที่ ๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลสะพานไทย
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗

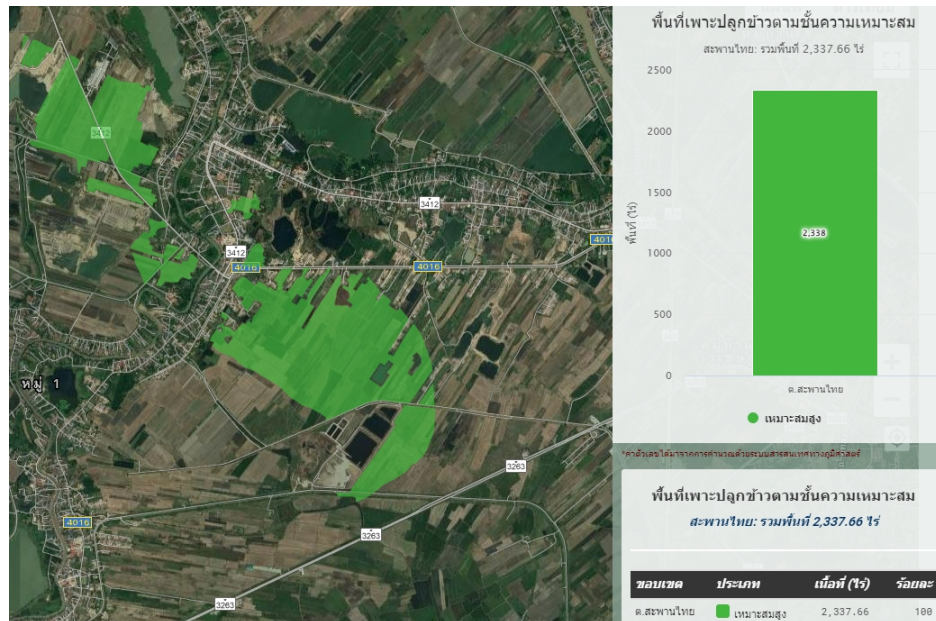
(๒) พื้นที่ปลูก ข้าว

ตำบลสะพานไทย มีพื้นที่ที่มีชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๒,๓๓๗.๖๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๓๓๗.๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๑๑ แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าวตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

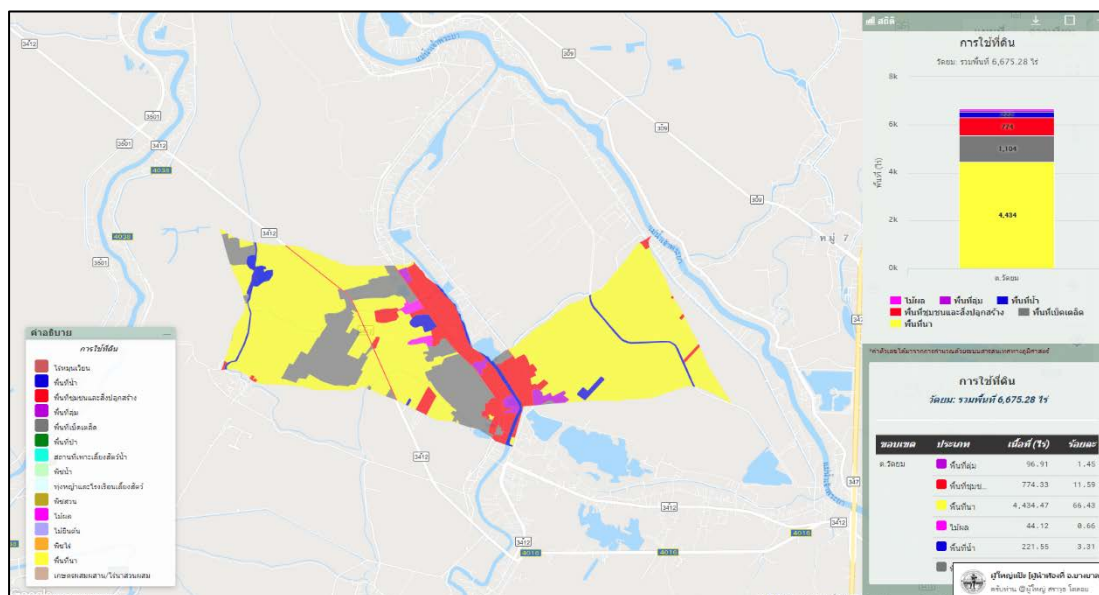
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เหมาะสมมาก (S๑)	๒,๓๓๗.๖๖	๑๐๐
เหมาะสมปานกลาง (S๒)	๐	๐
เหมาะสมน้อย (S๒)	๐	๐
ไม่เหมาะสม (N)	๐	๐
รวมทั้งสิ้น	๒,๓๓๗.๖๖	

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

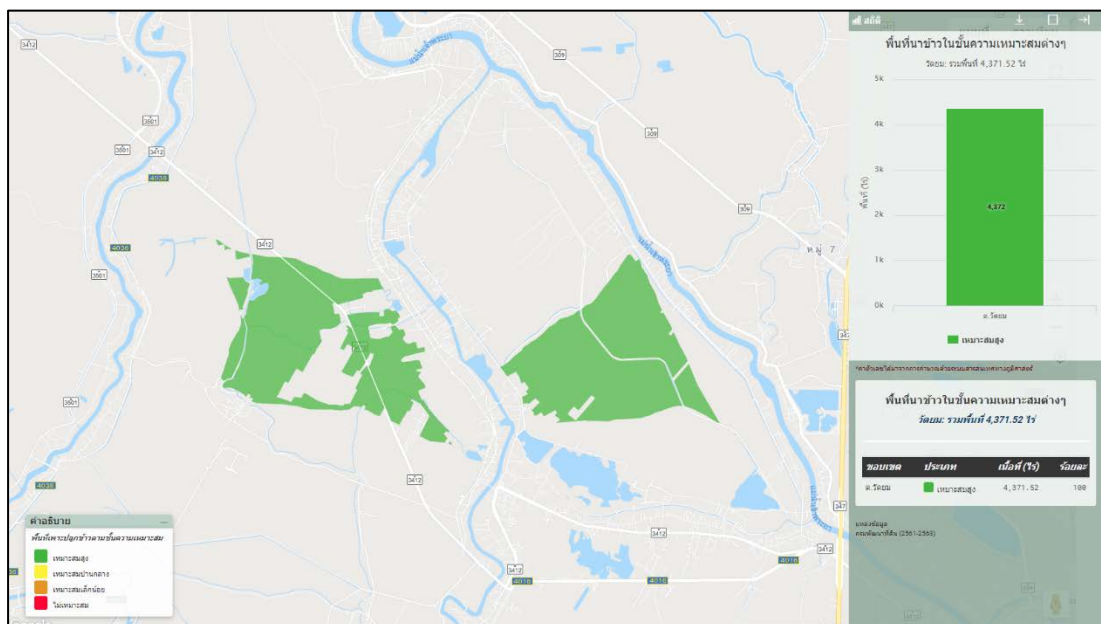


ภาพที่ ๙ แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับปลูกข้าวตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง ตำบลสะพานไทย



ภาพที่ ๑๐ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าว และพืชอื่น ๆ ตำบลสะพานไทย
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๓)



ภาพที่ ๑๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลสะพานไทย
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอบางบาล มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๔๕,๑๒๑.๐๐ ไร่ ๑,๘๒๘ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลพระขาว จำนวน ๔,๖๖๖.๐๐ ไร่ จำนวน ๑๔๖ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลกบเจา จำนวน ๔,๕๙๐.๐๐ ไร่ ๑๕๘ ครัวเรือน และตำบลวัดยม จำนวน ๔,๓๓๖.๐๐ ไร่ ๑๔๑ ครัวเรือนตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บางบาล	๙๖	๒,๓๑๓.๐๐	๒,๓๑๓.๐๐	๑,๙๖๖.๐๕	๐.๘๕
ทางช้าง	๔๘	๑,๒๕๐.๐๐	๑,๒๕๐.๐๐	๑,๐๖๒.๕๐	๐.๘๕
วัดตะกู	๑๐๒	๒,๒๘๙.๐๐	๒,๒๘๙.๐๐	๑,๙๔๕.๖๕	๐.๘๕
บางหลวง	๑๐๐	๒,๐๘๕.๐๐	๒,๐๘๕.๐๐	๑,๗๗๒.๒๕	๐.๘๕
บางหลวงโตด	๑๑๗	๒,๙๓๒.๐๐	๒,๙๓๒.๐๐	๒,๔๙๙.๒๐	๐.๘๕
บางหัก	๔๐	๗๖๔.๐๐	๗๖๔.๐๐	๖๔๙.๔๐	๐.๘๕
บางชะนี	๑๒๔	๒,๒๐๐.๐๐	๒,๒๐๐.๐๐	๑,๘๗๐.๐๐	๐.๘๕
บ้านกุ่ม	๑๘๔	๓,๑๕๙.๐๐	๓,๑๕๙.๐๐	๒,๖๘๕.๑๕	๐.๘๕
วัดยม	๑๔๑	๔,๓๓๖.๐๐	๔,๓๓๖.๐๐	๓,๖๕๘.๖๐	๐.๘๕
ไทรน้อย	๑๑๒	๒,๘๗๕.๐๐	๒,๘๗๕.๐๐	๒,๔๔๓.๗๕	๐.๘๕
สะพานไทย	๕๖	๑,๔๓๕.๐๐	๑,๔๓๕.๐๐	๑,๒๑๙.๗๕	๐.๘๕

มหาพราหมณ์	๑๓๔	๓,๓๔๗.๐๐	๓,๓๔๗.๐๐	๒,๘๔๔.๙๕	๐.๘๕
กบเจ้า	๑๕๘	๔,๕๙๐.๐๐	๔,๕๙๐.๐๐	๓,๙๐๑.๕๐	๐.๘๕
บ้านคลั่ง	๑๒๐	๒,๒๙๘.๐๐	๒,๒๙๘.๐๐	๑,๙๕๓.๓๐	๐.๘๕
พระขาว	๑๔๖	๔,๖๖๖.๐๐	๔,๖๖๖.๐๐	๓,๙๖๖.๑๐	๐.๘๕
น้ำเต้า	๑๕๐	๔,๕๘๒.๐๐	๔,๕๘๒.๐๐	๓,๘๙๔.๗๐	๐.๘๕
รวม	๑,๘๒๘	๔๕,๑๒๑.๐๐	๔๕,๑๒๑.๐๐	๓๘,๓๓๒.๘๕	๐.๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี มีการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ โดยส่วนใหญ่จะปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑, กข ๔๓, กข ๔๗, พิษณุโลก ๒ และข้าวพันธุ์พื้นเมือง
- (๒) การเตรียมดิน มีการเตรียมดินโดยใช้เครื่องจักรกลเข้าช่วย
- (๓) การปลูกข้าว จะใช้สารชีวภัณฑ์เข้ามาช่วยในการผลิตและลดการใช้สารเคมีในนาข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- (๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำจากระบบชลประทานและน้ำฝนตามฤดูกาล ไม่มีเทคโนโลยีที่โดดเด่นในเรื่องนี้ ยังคงทำตามวิธีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติ
- (๕) การดูแลรักษา ลงตรวจสอบแปลงตามที่เคยปฏิบัติ ไม่มีเทคโนโลยีที่โดดเด่นในเรื่องนี้ ยังคงทำตามวิธีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติ
- (๖) การใส่ปุ๋ย มีบางพื้นที่ทำการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยสั่งตัด
- (๗) การเก็บเกี่ยว ยังคงใช้รถเกี่ยวข้าวทำการเกี่ยวตามที่เคยปฏิบัติ ไม่มีเทคโนโลยีที่โดดเด่นในเรื่องนี้ ยังคงทำตามวิธีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติ
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการไถกลบตอซัง และอัดฟางเพื่อนำไปขายแต่มีเพียงส่วนน้อยที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ใช้สารชีวภัณฑ์ฉีดพ่นในพื้นที่

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

ปฏิทินกิจกรรมการเกษตรเกษตรกรในอำเภอบางบาล มีการปลูกพืช ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←	△			←	▽	▽		
ข้าวนาปรัง	←	→	▽								←	→
พืชผัก	←											→
ไม้ผล		▽	▽									
ไม้ดอกไม้ประดับ	←											→

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←- - - - -> ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิตข้าว

ที่	รายการ	บาท/ไร่
๑	ค่าเตรียมดิน (ไถ/ตีดิน.๒๗๐...บาท, ย่ำ+ลုပ်เทือก+ซักร่อง.....๒๕๐.....บาท)	๕๒๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว (อัตรา.....๒๕..... กก./ไร่)	๔๕๐
๓	ค่าจ้างปลูก (หวาน/ดำ/หยอด)	๖๐
๔	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๒๐๐
๕	ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช ...๒..... ครั้ง	๑๒๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ สูตร อัตรา๒๕..... กก./ไร่	๕๕๐

๗	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ สูตร อัตรา๒๕..... กก./ไร่	๕๕๐
๘	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓ สูตร อัตรา๑๐..... กก./ไร่	๒๐๐
๙	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก) อัตรา กก./ไร่	
๑๐	ค่าจ้างใส่ปุ๋ย๓.... ครั้ง (รวมปุ๋ยเคมีและอินทรีย์)	๑๘๐
๑๑	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	๑๐๐
๑๒	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ๒.... ครั้ง	๑๒๐
๑๓	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๒๘๐
๑๔	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช๓... ครั้ง	๑๘๐
๑๕	ค่าสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๓๕
๑๖	ค่าจ้างฉีดสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช๑.. ครั้ง	๖๐
๑๗	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ต่อรอบการผลิต) ลิตร	๕๐๐
๑๘	ค่าไฟฟ้า (ต่อรอบการผลิต)	
๑๙	ค่าทำความสะอาดแปลง (ตัดหญ้า.....)	
๒๐	ค่าซ่อมข้าว	
๒๑	ค่ากำจัดพันธุ์ปน (ข้าวดีด/วัชพืช) ครั้ง	
๒๒	ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
๒๓	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	๑๒๕
๒๔	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	๗๕๐
๒๕	อื่นๆ (ระบุ)	
๒๖	รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	๕,๒๘๐.๐๐

๒๗	ผลผลิต (กก./ไร่)	๘๕๐.๐๐
๒๘	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๘.๒๐
๒๙	รายได้ (บาท/ไร่)	๖,๙๗๐.๐๐
๓๐	กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๑,๖๙๐.๐๐

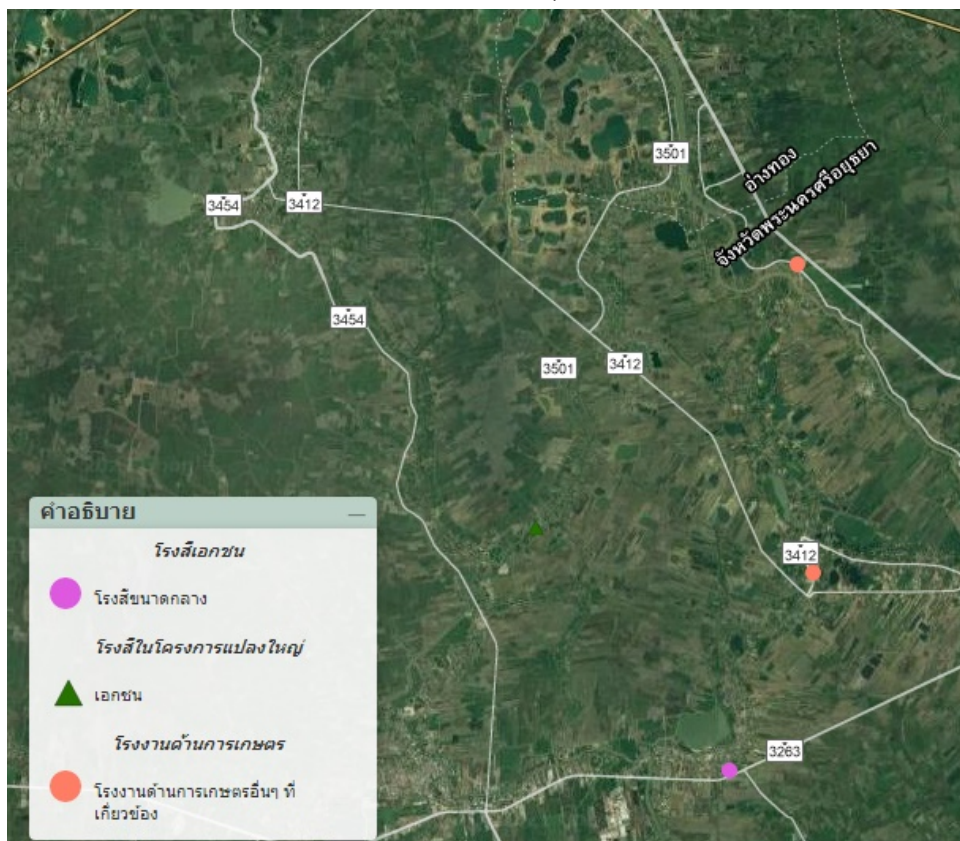
ที่มา : เกษตรกรต้นแบบ, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์ตลาดของอำเภอ)

อำเภอบางบาลมีจุดรับซื้อผลผลิตข้าว พันธุ์ข้าวไม่ไวแสงเช่น พันธุ์ กข ๔๗, กข ๕๑, กข ๓๑, กข ๔๑ และ พิษณุโลก ๒ ส่วนใหญ่เพื่อจำหน่ายข้าวเปลือกให้กับโรงสีข้าว เกษตรกรเก็บเกี่ยวจะเก็บพันธุ์ข้าวไว้บางส่วนตากลานข้าวเก็บไว้ทำพันธุ์รอบต่อไปที่เหลือก็เก็บไว้บริโภคและส่งผลผลิตที่จะขายเป็นข้าวเปลือกสดไม่มีการตากแดดเพื่อลดความชื้นขนส่งไปขายที่โรงสีสีนสนาซึ่งอยู่ในตำบลทางช้าง อำเภอบางบาล และอำเภอใกล้เคียง โรงสีสีนสนามีกำลังผลิต ๖๐๐ ตัน

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

อำเภอบางบาล มีแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป (โรงสี) รวม ๔ แห่ง (เกษตรกรส่วนใหญ่จะนำข้าวที่เกี่ยวข้องแล้วไปทำการสีข้าวที่อำเภอสนาและอำเภอบางซ้าย)



ภาพที่ ๑๓ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป (โรงสี) อำเภอบางบาล

(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอบางบาล มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๑๒ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ผสมผสานกับการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่การเกษตร

๒. ทำนาแบบลดต้นทุนการผลิตข้าว เพิ่มปริมาณ และคุณภาพผลผลิต โดยการลดใช้สารเคมีในนาข้าวและคัดเลือกข้าวพันธุ์ดีมาเพาะปลูก

ตารางที่ ๑๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายชาลี กระทิพย์	2	สะพานไทย	บางบาล	2562	ข้าว
๒	นางทัศนีย์ เลิศชัย	2	สะพานไทย	บางบาล	2563	ข้าว
๓	นางเอี่ยม สุ่มสกุล	5	สะพานไทย	บางบาล	2563	ข้าว
๔	นางสำลี สุขสุแดน	4	สะพานไทย	บางบาล	2564	ข้าว
๕	นายสมบูรณ์ สุขสุแดน	4	สะพานไทย	บางบาล	2564	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

๑.๓.๒ ชนิดสินค้า กล้วย

พื้นที่ปลูกกล้วย

อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกกล้วย จำนวน ๗๖๔.๑๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลไทรน้อย จำนวน ๙๑.๒๘ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลบางชะนี จำนวน ๗๘.๘๐ ไร่ ตำบลบางหลวง จำนวน ๗๕.๖๓ ไร่ และตำบลบางหัก จำนวน ๗๓.๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ตำบล	กล้วยน้ำว้า (ไร่)	กล้วยหอม (ไร่)	กล้วยไข่ (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	บางบาล	๑๘.๗๗	๖๓.๔๑	๖.๒๕	๘๘.๔๓
๒	วัดยม	๑๐.๘๙	๑๐๖.๗๒	๓.๐๐	๑๒๐.๖๑
๓	ไทรน้อย	๗๖.๓๙	๙๓.๔๑	๑๕.๕๓	๑๘๕.๓๓
๔	สะพานไทย	๑๗.๐๐	๑๓.๓๔	-	๓๐.๓๔

๕	มหาพราหมณ์	๑๙.๗๑	๓.๐๔	๑.๖๓	๒๔.๓๘
๖	กบเจา	๓๐.๙๗	๑๙.๓๒	๓.๒๕	๕๓.๕๔
๗	บ้านคลัง	๗.๐๐	๔.๐๐	-	๑๑.๐๐
๘	พระขาว	๑๔.๗๖	๓.๘๙	-	๑๘.๖๕
๙	น้ำเต้า	๙.๐๐	๕.๒๙	-	๑๔.๒๙
๑๐	ทางช้าง	๒๒.๐๐	๑๗.๕๐	๑.๐๐	๔๐.๕๐
๑๑	วัดตะกู	๖๑.๕๙	๔๒.๖๖	๓๓.๕๙	๑๓๗.๘๔
๑๒	บางหลวง	๒๓.๒๐	๖๕.๑๒	๔๘.๗๑	๑๓๗.๐๓
๑๓	บางหลวงโตด	๔๑.๙๓	๒๒.๘๖	๒๔.๒๒	๘๙.๐๑
๑๔	บางหัก	๔๐.๕๐	๓๕.๐๖	๑๘.๒๕	๙๓.๘๑
๑๕	บางชะนี	๓๕.๒๓	๑๙.๖๒	๑.๕๐	๕๖.๓๕
๑๖	บ้านกุ่ม	๓๙.๓๘	๔๔.๕๐	๑๔.๒๕	๙๘.๑๓
	รวม	๔๖๘.๓๒	๕๕๙.๗๔	๑๗๑.๑๘	๑,๑๙๙.๒๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

อำเภอบางบาล มีพื้นที่การปลูกกล้วย จำนวน ๗๖๔.๑๗ ไร่ ๖๒๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลไทรน้อย จำนวน ๙๑.๒๘ ไร่ จำนวน ๙๔ ครัวเรือน รองลงมาคือ รองลงมาคือ ตำบลบางชะนี จำนวน ๗๘.๘๐ ไร่ ๔๖ ครัวเรือน และตำบลบางหลวง จำนวน ๗๕.๖๓ ไร่ ๖๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

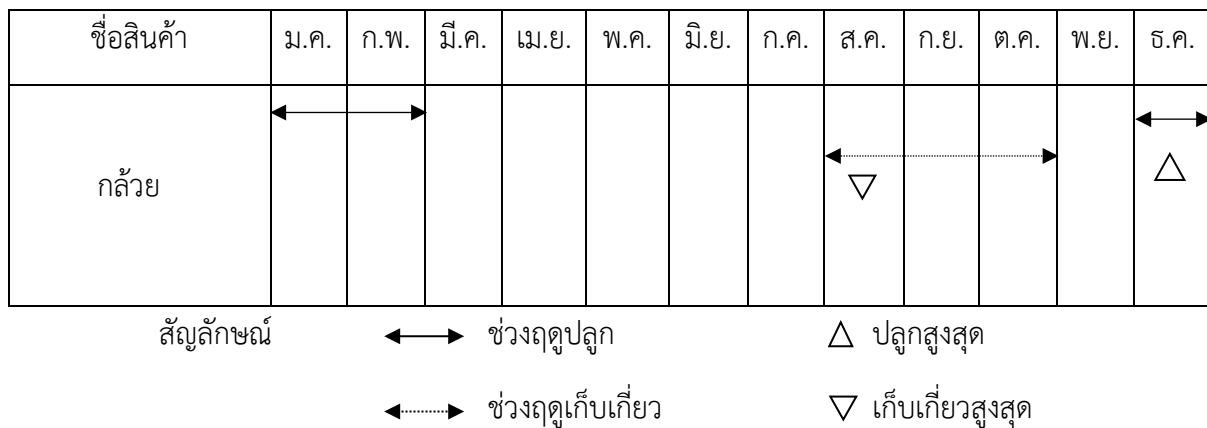
ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บางบาล	๖๕	๔๔.๐๐	๔๔.๐๐	๑๓๒.๐๐	๓.๐๐
วัดยม	๘๒	๕๑.๗๒	๕๑.๗๒	๑๕๕.๑๖	๓.๐๐
ไทรน้อย	๙๔	๙๑.๒๘	๙๑.๒๘	๒๗๓.๘๔	๓.๐๐
สะพานไทย	๑๑	๓.๕๖	๓.๕๖	๑๐.๖๘	๓.๐๐
มหาพราหมณ์	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๐๐
กบเจา	๓๗	๒๕.๗๒	๒๕.๗๒	๗๗.๑๖	๓.๐๐
บ้านคลัง	๒	๓.๗๕	๓.๗๕	๑๑.๒๕	๓.๐๐
พระขาว	๓	๒.๕๐	๒.๕๐	๗.๕๐	๓.๐๐
น้ำเต้า	๗	๕.๒๒	๕.๒๒	๑๕.๖๖	๓.๐๐

ทางช้าง	๒๔	๒๐.๗๕	๒๐.๗๕	๖๒.๒๕	๓.๐๐
วัดตะกู	๕๓	๕๙.๕๘	๕๙.๕๘	๑๗๘.๗๔	๓.๐๐
บางหลวง	๖๒	๗๕.๖๓	๗๕.๖๓	๒๒๖.๘๙	๓.๐๐
บางหลวงโดด	๔๐	๒๘.๗๔	๒๘.๗๔	๘๖.๒๒	๓.๐๐
บางหัก	๕๙	๗๓.๗๕	๗๓.๗๕	๒๒๑.๒๕	๓.๐๐
บางชะนี	๔๖	๗๘.๘๐	๗๘.๘๐	๒๓๖.๔๐	๓.๐๐
บ้านกุ่ม	๓๘	๗๓.๓๔	๗๓.๓๔	๒๙๔.๓๙	๓.๐๐
รวม	๖๒๑	๗๖๔.๑๗	๗๖๔.๑๗	๒,๓๘๙.๔๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอบางบาล มีการปลูกกล้วย ดังนี้



ภาพที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอบางบาล มีต้นทุนการผลิตกล้วย โดยพื้นที่ในเขตชลประทานและพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ๑๘,๗๐๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๖ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วย ปี ๒๕๖๕ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	ต้นทุน (บาท/ไร่)		ต้นทุน (บาท/ไร่)			
ค่าเตรียมดิน+ชุดหลุม	๒,๕๐๐		๒,๕๐๐			
ค่าพันธุ์กล้วยหน่อละ ๑๕ บาท จำนวน ๔๐๐ หน่อ	๖,๐๐๐		๖,๐๐๐			
ค่าไม้รวก (ไม้ค้ำ)	๔,๘๐๐		๔,๘๐๐			

ค่าแรงงาน ๒ คนๆละ ๓ วัน	๑,๘๐๐		๑,๘๐๐			
ปุ๋ยคอกกระสอบละ ๒๕ บาท จำนวน ๒๕ กระสอบ	๖๒๕		๖๒๕			
ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๐-๐ จำนวน ๑ กระสอบ	๖๘๐		๖๘๐			
ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๑ กระสอบ	๘๐๐		๘๐๐			
ค่าไฟ	๑,๐๐๐		๑,๐๐๐			
ค่าขนส่งตลาดเจ้าพรหม, ขยายท้องถิ่น	-		-			
ค่าเช่าที่ดิน	๕๐๐		๕๐๐			
รวม	๑๘,๗๐๕		๑๘,๗๐๕		ต้นทุนการผลิตประมาณ ๑๖,๗๐๕ - ๑๘,๗๐๕ บาท/ไร่	

ที่มา : เกษตรกรผู้ปลูกกล้วย, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

อำเภอบางบาลมีจุดรับซื้อผลผลิตกล้วย ขายในท้องถิ่นของตนเองและตลาดเจ้าพรหมอำเภอใกล้เคียง บางครั้งก็มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อในพื้นที่ ส่วนกล้วยน้ำว้าส่งให้กลุ่มแม่บ้านแปรรูปทำกล้วยตากอบน้ำผึ้ง กล้วยม้วน

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอบางบาล มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตกล้วย จำนวน ๕ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน - ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ผสมผสานกับการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่การเกษตร

๒. ทำสวนแบบลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณ และคุณภาพผลผลิต โดยการลดใช้สารเคมี ในนาข้าวและคัดเลือกหน่อกล้วยพันธุ์ดีมาเพาะปลูก

ตารางที่ ๑๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นางจำลอง สุขยานี	4	สะพานไทย	บางบาล	2562	ไม้ผล
๒	นางเอี่ยม สุ่มสกุล	5	สะพานไทย	บางบาล	2563	ไม้ผล
๓	นางสมนึก สาระกุล	5	สะพานไทย	บางบาล	2566	ไม้ผล

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ปัญหาเรื่องดินคุณภาพเสื่อมโทรม	๑. เกิดจากการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรเป็นประจำและเผาตอซังข้าว	๑. ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชสดเป็นปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน และใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และเศษพืช) รวมทั้งรณรงค์ให้มีการไถกลบแทนการเผาตอซังในพื้นที่ปลูกข้าว ๒. ประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้เกษตรกรเลิกใช้สารเคมีทางการเกษตร เพราะต้องลงทุนสูง มีความเสี่ยงต่อความเสียหาย	๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล	
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) -ไม่มีปัญหาเป็นการเฉพาะ-				

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ขาดแรงงานคนรุ่นใหม่และผู้สืบทอดกิจการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์	๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีสมาชิกและแรงงานเป็นกลุ่มคนสูงอายุยังขาดแรงงานคนรุ่นใหม่และผู้สืบทอดกิจการที่เป็นคนรุ่นใหม่ ๒. บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีอยู่ไม่ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคและตลาด	๑. สร้างแรงจูงใจให้กับคนรุ่นใหม่สำนึกรักบ้านเกิด รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่สืบทอดและสานต่อกิจการวิสาหกิจชุมชนให้คงอยู่ โดยสร้างการรับรู้และถ่ายทอดความรู้ให้คนใหม่เห็นถึงความสำคัญของกิจการวิสาหกิจชุมชน ๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อดึงดูดความสนใจและเพิ่มช่องทางการตลาดและช่องทางการจำหน่ายให้มากขึ้น ๓. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มให้มีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา และจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ	๑.ตำบลไทรน้อย - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารเต้าหู้นมสดตรารสสถิต - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารพริกแกงกุ้งกุ้งเค่า - วิสาหกิจชุมชนหัตถเพื่อกาเกษตร - วิสาหกิจชุมชนเกษตรร่วมใจบ้านมอญ - วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านทางหลวง - วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมถักสานจากวัสดุธรรมชาติ - วิสาหกิจชุมชนรักษ์เกษตรปลอดภัย	

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. กระบวนการผลิตและแปรรูปยังไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ๒. บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาดและยังไม่ทันสมัยไม่จูงใจผู้บริโภค	๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขาดความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐาน ๒. บรรจุภัณฑ์ไม่เกิดแรงจูงใจในการซื้อ ไม่โดดเด่นหรือไม่สวยงาม	๑. ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มให้มีความพร้อมสำหรับการขอรับรองมาตรฐาน เช่น - เข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ - ศึกษาดูงานกลุ่มที่ได้รับรองมาตรฐาน เพื่อนำกลับมาพัฒนากลุ่มให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น ๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย และตรงความต้องการของตลาดและผู้บริโภคในปัจจุบัน	๑.ตำบลไทรน้อย - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารเต้าหู้นมสดตรารสสถิต - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตอาหารพริกแกงกุ้งกรูงเก่า - วิสาหกิจชุมชนหัตถเพื่อกาการเกษตร - วิสาหกิจชุมชนเกษตรร่วมใจบ้านมอญ - วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านทางหลวง - วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมถักสานจากวัสดุธรรมชาติ - วิสาหกิจชุมชนรักษ์เกษตรปลอดภัย	

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอบางบาล

ตารางที่ ๑๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S=Strength)	จุดอ่อน (W=Weakness)
ปัจจัย	- พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ใช้ระบบน้ำชลประทาน ในการทำการเกษตร - มีพื้นที่ติดกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นโอกาสในการนำสินค้าเกษตรไปจำหน่ายและสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ - การเกษตรในพื้นที่มีความหลากหลาย - มีการคมนาคมสะดวก สามารถขนส่งผลผลิตเกษตรได้รวดเร็ว - อยู่ใกล้กับตลาดแหล่งใหญ่ เช่น ตลาดไท ตลาดกลางสินค้าเกษตรสี่มุมเมือง ตลาดอ่างทอง แลตลาดในกรุงเทพ - พื้นที่ส่วนใหญ่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ทั้งการผลิตพืช สัตว์ และสัตว์น้ำ	- พื้นที่การเกษตรมากกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นพื้นที่รับน้ำ และมีน้ำท่วมเกือบทุกปี - ระบบน้ำชลประทานในพื้นที่ต้องมีการสูบน้ำจากแม่น้ำเข้าสู่คูคลอง - เกษตรกรต้องเสียค่าสูบน้ำให้กับชลประทานเนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรมาไม่เพียงพอ - เกษตรกรร้อยละ ๖๕ เข้าที่นาของนายทุน ไร่ละ๑,๕๐๐ – ๒,๐๐๐ บาท/ปี - เกษตรกรที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย ๕๐-๖๕ ปี - ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่จะเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม - การผลิตการเกษตรขาดการวางแผนการใช้ที่ดินที่มีประสิทธิภาพ - การรวมกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง - การผลิตสินค้าเกษตรต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก (ทุน แรงงาน ปัจจัยการผลิต) ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง - สภาพแวดล้อม (ดิน น้ำ) การเกษตรเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมี

โอกาส (O=Opportunity) - รัฐมีนโยบายสร้างความเข้มแข็งชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการใช้ทุนในชุมชน การสร้างอาชีพและรายได้แก่ครัวเรือน - รัฐมีนโยบายนำไทยเป็นครัวของโลก มีโอกาสให้สินค้าเกษตรมีช่องทางจำหน่ายในต่างประเทศมากขึ้น - รัฐมีนโยบายการสนับสนุนแหล่งเงินทุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน - กระแสการบริโภคให้ความสำคัญกับสุขภาพอนามัยมากขึ้น ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคผลผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ - การเปิดตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) - การจัดระบบ Contract Farming - การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร - การเชื่อมโยงระบบการผลิตและการตลาดสู่มาตรฐานสากล - การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สู่มาตรฐานสากล	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) - การจัดระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสม - การพัฒนาวิธีการบริหารจัดการศัตรูพืช - ส่งเสริมการผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง - การพัฒนาโฮมสเตย์ (Home Stay) สู่มาตรฐานที่พักสากล
ภัยคุกคาม (T-Threat) - พื้นที่การเกษตรมากกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นพื้นที่รับน้ำ และมีน้ำท่วมเกือบทุกปี - ไม่มีแหล่งน้ำต้นทุน และระบบน้ำชลประทานในพื้นที่ต้องมีการสูบน้ำจากแม่น้ำเข้าสู่คูคลอง - เกษตรกรต้องเสียค่าสูบน้ำให้กับชลประทานเนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรมาไม่เพียงพอ เกษตรกรร้อยละ ๖๕ เข้าที่นาของนายทุน ไร่ละ ๑,๕๐๐-๒,๐๐๐ บาท/ปี - มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินไปสู่อุตสาหกรรมบ่อทราย - ราคาผลผลิตไม่แน่นอน บางช่วงราคาตกต่ำ	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) - การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร - พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการให้ได้รับรองมาตรฐาน (Primary GMP)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) - การพัฒนาระบบถ่ายทอดความรู้ - การพัฒนาการให้บริการทางการเกษตรในพื้นที่ - การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ - การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น - การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าให้น่าสนใจมีเอกลักษณ์

- การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศทำให้เกิดความ เสี่ยงต่อผลผลิตด้านการเกษตร		
---	--	--

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑) การจัดระบบ Contract Farming
- ๒) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
- ๓) การเชื่อมโยงระบบการผลิตและการตลาดสู่มาตรฐานสากล
- ๔) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่มาตรฐานสากล

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๑) การจัดระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสม
- ๒) การพัฒนาวิธีการบริหารจัดการศัตรูพืช
- ๓) ส่งเสริมการผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) การพัฒนาโฮมสเตย์ (Home Stay) สู่มาตรฐานที่พักสากล

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๑) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
- ๒) พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการให้ได้รับรองมาตรฐาน (Primary GMP)

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๑) การพัฒนาระบบถ่ายทอดความรู้
- ๒) การพัฒนาการให้บริการทางการเกษตรในพื้นที่
- ๓) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่น่าสนใจมีเอกลักษณ์

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอบางบาล

๑.แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

ข้าว

- เป้าหมาย

- ๑) เกษตรกรมีการลดต้นทุนในการผลิต และมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- ๒) เกษตรกรมีระบบการผลิตที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- ๓) เกษตรกรมีการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ

- วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชิงรุก

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี
- โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF
- โครงการที่ ๔ โครงการการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

กลยุทธ์ที่ ๒ เชิงรับ

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเฝ้าติดตามต่อช่วงฟางข้าว

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

YSF

- เป้าหมาย

- ๑) สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อรองรับเทคโนโลยีการเกษตรแบบใหม่
- ๒) ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ (ลูกหลานเกษตรกร) ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกร

- วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชิงรุก

- โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF

วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย

- ๑) พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค
- ๒) พัฒนาระบบการผลิตให้ได้คุณภาพและได้รับการรับรองตามมาตรฐาน

- วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

- เป้าหมาย

เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- เป้าหมาย

- ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่
- ๒) เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

- วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

กลยุทธ์ที่ ๑ เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า	๑. โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรให้กับเกษตรกร ๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง ๓. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้	เกษตรกรจำนวน ๑๖๐ คน จำนวน ๑๖ ตำบลๆ ละ ๑๐ คน	๑๖ ตำบลในอำเภอบางบาล	๑. จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒. ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินงานตามโครงการ ๔. ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ ๕. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	๓๗๐,๔๐๐	๓๗๐,๔๐๐	๓๗๐,๔๐๐	๓๗๐,๔๐๐	๓๗๐,๔๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ. บางบาล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุมหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๒. โครงการ ส่งเสริมการ ผลิตข้าว พันธุ์ดี	๑. เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรมีพันธุ์ข้าว คุณภาพดีไว้อย่าง เพียงพอ ๒. ลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมการใช้ เกษตรอินทรีย์ ๓. เพื่อเป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาการผลิต และการตลาด ๔. เพื่อถ่ายทอด เทคโนโลยี (วิธีการ บริหารจัดการฟิช) การ ผลิตข้าวที่เหมาะสม ให้กับเกษตรกร	เกษตรกร จำนวน ๑๖๐ คน จำนวน ๑๖ ตำบลๆละ ๑๐ คน	๑๖ ตำบลใน อำเภอบางบาล	๑. จัดทำโครงการ เสนอของบประมาณ กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒.ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๔๐๘,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอบาง บาล,องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๓. โครงการ ส่งเสริมการ ไถกลบตอซัง ฟางข้าว	๑. เพื่อสร้าง แรงจูงใจให้ เกษตรกรหันมา ไถกลบฟางข้าว ๒. เพื่อลดมลพิษ ทางอากาศ ๓. เพื่อเป็น ตัวอย่างให้ เกษตรกรอื่นๆ ๔. เพื่อเพิ่มปุ๋ย ในดินในนาข้าว	เกษตรกร จำนวน ๑๖๐ คน จำนวน ๑๖ ตำบลๆละ ๑๐ คน	๑๖ ตำบลใน อำเภอบางบาล	๑. จัดทำโครงการเสนอ ของบประมาณกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒.ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและประเมินผล การดำเนินงาน โครงการให้กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบ	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล, องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๔. โครงการ พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรรุ่นใหม่ YSF	๑. เพื่อสร้างการ รับรู้ให้กับ เกษตรกรรุ่นใหม่ให้ มีความสามารถ แสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางใน การพัฒนาและการ จัดการกับ ทรัพยากรที่มีอยู่ ๒. เพื่อปลูกฝัง จิตสำนึกที่ดีให้กับ เกษตรกรรุ่นใหม่	YSF จำนวน ๙ ราย	คัดเลือก ดำเนินการ จำนวน ๙ คน จาก ๑๖ ตำบล ในอำเภอ บางบาล	๑. จัดทำโครงการ เสนอของบประมาณ กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒.ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอบาง บาล,องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๕.โครงการ การพัฒนา บรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่า สินค้า	๑. เพื่อเพิ่มมูลค่า ให้กับผลิตภัณฑ์ ๒. เพื่อพัฒนา คุณภาพและ ยกระดับให้กับ ผลิตภัณฑ์ให้ สามารถแข่งขัน ในตลาดได้ ๓. เพื่อดึงดูด ความสนใจของ ผู้บริโภค และ สร้างความ เป็นอัตลักษณ์ ของชุมชน	กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน จำนวน ๒๒ กลุ่ม	กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน ในพื้นที่ อำเภอบาง บาล	๑. จัดทำโครงการ เสนอขอ งบประมาณกับ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล, องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๖.โครงการ การพัฒนา อาสาสมัคร เกษตร หมู่บ้าน	๑. เพิ่มศักยภาพ อาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการ ขับเคลื่อนงาน ส่งเสริม การเกษตรและ สนับสนุนภารกิจ ของกระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	อาสาสมัคร เกษตร หมู่บ้านที่ ผ่านการ ประเมิน คุณสมบัติ การเป็น Smart Famer จำนวน ๑๐ ราย	สำนักงาน เกษตร อำเภอ	๑. จัดทำโครงการ ตามงบประมาณ จากสำนักงาน เกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล,

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๗.โครงการ ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต สินค้าเกษตร	๑. เพื่อเป็น ศูนย์กลางในการ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการ ผลิต การบริหาร จัดการ และ การตลาดแก่ เกษตรกร รวมทั้ง การให้บริการ ทางการเกษตร และเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารใน พื้นที่	เกษตรกร ผู้นำ จำนวน ๓๐ ราย	ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต สินค้า เกษตร	๑. จัดทำโครงการ ตามงบประมาณ จากสำนักงาน เกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ๒.ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล,

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากร การเกษตร	๘.โครงการ คลองระบาย น้ำหลากบาง บาล-บางไทร	๑. เพื่อให้เกิด การทบทวน แผนพัฒนา การเกษตรแบบมี ส่วนร่วมในพื้นที่ ที่ได้รับ ผลกระทบจาก โครงการฯ ๒. เพื่อให้ เกษตรกร ผู้เข้าร่วม โครงการ ได้รับ การถ่ายทอด ความรู้ด้านการ ส่งเสริมอาชีพ ด้านการเกษตร และสนับสนุน ปัจจัยการผลิต	เกษตรกร ที่ทำ การเกษตร ในพื้นที่ที่ ได้รับ ผลกระทบ จาก โครงการฯ จำนวน ๑๒๐ คน	ตำบลวัดยม ตำบลพระ ขาว ตำบลมหา พรหมณ์	๑. จัดทำโครงการ ตามงบประมาณ จากสำนักงาน เกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ๒.ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล,

ภาคผนวก

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน และทำไร่ มีทั้งการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน และการผลิตเพื่อการค้า เกษตรกรที่ปลูกเพื่อการค้าส่วนใหญ่จะประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากขาดความรู้ในระบบการผลิตที่ถูกต้องเหมาะสม มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีไม่ถูกต้อง มักใช้มากเกินไปจนเป็นเสี่ยงต่อการขาดทุนอันเนื่องจากราคาผลผลิตตกต่ำ นอกจากนั้นยังเกิดปัญหาสารพิษจากการใช้สารเคมีอย่างไม่ระมัดระวังก่อให้เกิดปัญหาภัยกับเกษตรกรผู้ใช้สารพิษเองที่ได้รับพิษโดยตรง และผู้บริโภคผลผลิตที่มีสารพิษตกค้างหรือสิ่งที่มีชีวิตอื่นๆในธรรมชาติ ประกอบกับตัวเกษตรกรเองขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติในการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง และต่อเนื่องซึ่งสะสมสารพิษในร่างกายก่อให้เกิดอาการเจ็บป่วย และเป็นพิษที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อม ต่อสิ่งที่มีชีวิตอื่นๆ

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องหาทางแก้ไขโดยด่วน ในการแก้ไขปัญหาที่ยอมรับ คือใช้หลักการบริหารศัตรูพืชโดยวิธีการผสมผสาน โดยการควบคุมศัตรูพืชโดยใช้วิธีการต่างๆ ร่วมกับการแก้ปัญหาหรือลดการระบาดของศัตรูพืชอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมการปลูกข้าวแบบปลอดสารพิษ
๒. กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
๓. เพื่อให้เกิดลดต้นทุนการผลิต
๔. เพื่อให้เกิดรู้วิธีการใช้สารเคมีได้เหมาะสม
๕. เกษตรกรมีความรู้เรื่อง แมลงศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ
๖. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมดีขึ้น

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๖๐ ราย

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

กิจกรรม

๖.๑ กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอรับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๖๐ ราย โดยแบ่งเป็น ๑๖ รุ่น ๆ ละ ๑๐ ราย/ตำบล

๒) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน เน้นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้โดยการลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว และผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

ครั้งที่ ๑ ประเมินผลก่อนการดำเนินงานถ่ายทอดความรู้ ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจ จัดทำแผนการผลิตข้าว วางแผนกระบวนการถ่ายทอดครั้งต่อไปโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ครั้งที่ ๒ จัดทำระบบนิเวศวิทยาของข้าว โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

ครั้งที่ ๓ จัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรโดยสามารถให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

ครั้งที่ ๔ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย โดยการตรวจวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยใช้เอง (ปุ๋ยสั่งตัด) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ

ครั้งที่ ๕ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมและประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

๖.๒ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

ก่อนการดำเนินงานโครงการ

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอประชุมชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการ

๒) คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติและกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

๓) สำนักงานเกษตรอำเภอรับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๖๐ ราย โดยแบ่งเป็น ๑๖ รุ่น ๆ ละ ๑๐ ราย/ตำบล

๔) กำหนด วัน เวลา เพื่อเข้าร่วมกระบวนการถ่ายทอดความรู้

การดำเนินงานโครงการ

๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน เน้นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้โดยการลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว และผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

เครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ : บัตรคำ แผนผังต้นไม้ แผนที่ความคิด (Mind Map) ปฏิทิน กระดาษบรูฟ ปากกาเคมี การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) แบบฟอร์มการประเมินผล (ก่อน - หลัง) วัสดุสาธิตการผลิตน้ำหมักชีวภาพ อุปกรณ์ตรวจวิเคราะห์ดิน แม่ปุ๋ยเคมี วัสดุสาธิตการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน

ครั้งที่ ๑ ประเมินผลก่อนการดำเนินงานถ่ายทอดความรู้ ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจจัดทำแผนการผลิตข้าว วางแผนกระบวนการถ่ายทอดครั้งต่อไปโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ครั้งที่ ๒ จัดทำระบบนิเวศวิทยาของข้าว โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

ครั้งที่ ๓ จัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรโดยสามารถให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

ครั้งที่ ๔ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย โดยการตรวจวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยใช้เอง (ปุ๋ยสั่งตัด) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ

ครั้งที่ ๕ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมและประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

๗.๒ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

หลังดำเนินโครงการ

สรุปผลจัดทำรายงานโครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๓๗๐,๔๐๐ บาท

ค่าใช้จ่าย ต่อ ๑ รุ่น เป็นเงิน ๒๓,๑๕๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๖ รุ่น ๓๗๐,๔๐๐ บาท

๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๕ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๕ ครั้ง ๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่น ๆ	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๔. ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๒๕ กก.	เป็นเงิน ๓๕๐ บาท
๖. ปุ๋ยเคมี ๐-๐-๖๐ จำนวน ๒๕ กก.	เป็นเงิน ๓๕๐ บาท
๗. ปุ๋ยเคมี ๑๖-๔๘-๐ จำนวน ๒๕ กก.	เป็นเงิน ๓๕๐ บาท
๘. ถังขนาดบรรจุ ๒๐๐ ลิตร จำนวน ๒ ถัง ๆ ละ ๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๙. กากน้ำตาล ๑๒๐ ลิตร ๆ ละ ๑๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
๑๐. วัสดุไล่แมลง, ปุ๋ยและฮอร์โมนพืช จำนวน ๑๐๐ กก. ๆ ละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
๑๑. เหล้า, น้ำส้มสายชู, หัวเชื้อ EM	เป็นเงิน ๔๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๒๓,๑๕๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรที่เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๖๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการถ่ายทอดความรู้แบบมีส่วนร่วมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

๒. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการผลิตข้าวที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวและสามารถตัดสินใจใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างถูกต้อง และมีเหตุผลบนพื้นฐานของความเข้าใจที่แท้จริงจากปัจจัยต่างๆ ในแปลงข้าว และสามารถลดต้นทุนการผลิต และผลิตผลที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ลดสารพิษในสภาพแวดล้อมทำให้ระบบนิเวศดีขึ้น

๒. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากอำเภอบางบาล มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันการผลิตข้าว นาปีประสบปัญหาพันธุ์ข้าวเสื่อมคุณภาพ ผลผลิตข้าวตกต่ำ มีพันธุ์ปน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์สูงและการใช้สารเคมี ก็เพิ่มมากขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูง สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล ได้ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการผลิตข้าวพันธุ์ดี โดยใช้กลยุทธ์แบบการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แบบยั่งยืนตามขบวนการโรงเรียนเกษตรกรในพระราชดำริ ภายใต้โครงการศูนย์ส่งเสริมและการผลิตข้าวชุมชน เพื่อให้เกิดแหล่งผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดีไปสู่เกษตรกรในระดับชุมชนให้ครอบคลุมพื้นที่ทำนาในอำเภอบางบาล และตำบลใกล้เคียง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้อย่างเพียงพอ
๒. ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์
๓. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาการผลิต และการตลาด
๔. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี (วิธีการบริหารศัตรูพืช) การผลิตข้าวที่เหมาะสมให้กับเกษตรกร

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๖๐ ราย

วิธีดำเนินการ

1. จัดทำโครงการเสนอขอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
3. อบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๔. ดำเนินงานตามโครงการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว
๕. จัดทำแปลงสาธิต
๖. ศึกษาศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติในแปลงนา
๗. ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
๘. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๔๐๘,๐๐๐ บาท

ค่าใช้จ่าย ต่อ ๑ รุ่น เป็นเงิน ๒๕,๕๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๖ รุ่น ๔๐๘,๐๐๐ บาท

- | | |
|--|---------------------|
| ๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท | เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท |
| ๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท | เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท |
| ๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่น ๆ | เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท |
| ๔. ค่าพันธุ์ข้าว ๑,๐๐๐ กิโลกรัมๆละ ๑๘ บาท | เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท |

รวมเป็นเงิน ๒๕,๕๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตข้าวที่ถูกต้องและเหมาะสม มีความรู้การกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและมีความเข้มแข็งในการผลิตข้าวชุมชนมากขึ้น ผลผลิตที่ได้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง รายได้ในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

๓. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการไถกลบตอซังฟางข้าว

หลักการและเหตุผล

อำเภอบางบาล มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันการผลิตข้าวนาปรังและข้าวนาปีเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเผาฟางข้าวซึ่งทำให้เกิดมลพิษอยู่มาก อีกทั้งทำให้ขาดปุ๋ยในดินเพาะฟางข้าวสามารถทำเป็นปุ๋ยในดินได้ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถไถกลบฟางข้าวได้ด้วยตนเอง เนื่องจากไม่มีเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดใหญ่ในการไถกลบฟางได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาไถกลบฟางข้าว
๒. เพื่อลดมลพิษทางอากาศ
๓. เพื่อเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรอื่นๆ
๔. เพื่อเพิ่มปุ๋ยในดินในนาข้าว

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๖๐ ราย

วิธีดำเนินการ

1. จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
3. อบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๔. ดำเนินงานตามโครงการ
๕. จัดทำแปลงสาธิต
๖. ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๔๐๘,๐๐๐ บาท

ค่าใช้จ่าย ต่อ ๑ รุ่น เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๖ รุ่น ๑๒๐,๐๐๐ บาท

- | | | |
|--|----------|-----------|
| ๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท | เป็นเงิน | ๑,๐๐๐ บาท |
| ๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท | เป็นเงิน | ๑,๕๐๐ บาท |
| ๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่น ๆ | เป็นเงิน | ๕,๐๐๐ บาท |

รวมเป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรสามารถเฝ้าสังเกตฟางข้าวกันอย่างแพร่หลายและถูกวิธี

๔. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF

หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งนี้ขึ้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มองค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และเป็นการสร้างทัศนคติที่ดี ปลุกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาคำหนดแนวทางในการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่
- ๒) เพื่อปลุกฝังจิตสำนึกที่ดี

เป้าหมาย

เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๙ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม

- กิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีและปลุกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๑ วัน
- จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

วิธีการดำเนินงาน

- กิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีและปลุกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่
ก่อนการดำเนินงานโครงการ
 - ๑) สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาลประชุมชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการ
 - ๒) คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
 - ๓) กำหนด วัน เวลา เพื่อเข้าร่วมกระบวนการถ่ายทอดความรู้การดำเนินงานโครงการ
 - ๑) จัดกระบวนการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีและปลุกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑ วันเครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ : บัตรคำ แผนที่ความคิด (Mind Map) ปฏิทิน กระดาษบรู๊ฟ ปากกาเคมี แบบฟอร์มการประเมินผล (ก่อน - หลัง) เอกสารประกอบการบรรยาย
- จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
หลังดำเนินโครงการ
สรุปผลจัดทำรายงานโครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๖,๐๗๐ บาท

- | | |
|--|--------------------|
| ๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท | เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท |
| ๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑,๘๐๐ บาท | เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท |
| ๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่น ๆ | เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท |

๔. ค่าเอกสารประกอบการบรรยาย จำนวน ๙ ชุด ๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๒๗๐ บาท
รวมเป็นเงิน ๖,๐๗๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๙ ราย มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนาและจัดการทรัพยากรที่มีอยู่

๒. เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๙ ราย มีจิตสำนึกที่ดีในการทำการเกษตร

๕. โครงการการ พัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพและยกระดับให้กับผลิตภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันในตลาดได้

๓. เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค และสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

เป้าหมาย

๑. ผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๒๐% จากมูลค่าเดิม

๒. ผลิตภัณฑ์มียอดขายเพิ่มขึ้น ๒๐% จากยอดขายเดิม

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมสมาชิกเพื่อระดมความคิดเห็น คัดเลือกผลิตภัณฑ์และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม
๒. ตรวจสอบการตลาดและความเหมาะสมกับความต้องการของตลาด
๓. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และประเมินราคา
๔. ดำเนินการผลิต และบรรจุผลิตภัณฑ์
๕. ดำเนินการจำหน่าย และนำรายได้มาจัดสรรเพื่อปันผลให้กับสมาชิก

ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ๒๒๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ จำนวน ๒๒ กลุ่มๆละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๒๐,๐๐๐ บาท

สถานที่ดำเนินการ พื้นที่ในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลผลิตของกลุ่มได้รับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เป็นสินค้าที่ได้รับการยอมรับ และเป็นที่ต้องการในท้องตลาด

๒. เกิดความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. กลุ่มสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาสินค้า และพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

๖. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสถานการณ์ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน ๗.๓ ล้านครัวเรือนทั่วประเทศต้องเผชิญปัญหาและได้รับความเดือดร้อนต่างๆ ทั้งด้านการผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนภัยธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการแก่เกษตรกรในพื้นที่ของหมู่บ้านมาโดยตลอด และในส่วนของการดำเนินงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตร ดำเนินการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อกำหนดนโยบาย/แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องมีการจัดประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการของคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรให้มีความรู้ ทักษะการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ พร้อมทั้งส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครเกษตร และหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร รวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในรูปแบบต่างๆ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรและเป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่

๓. เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

เป้าหมาย

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่ผ่านคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer จำนวน ๑๐ ราย

วิธีดำเนินการ

๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๓) ดำเนินงานตามโครงการ

๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ

๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๒,๐๐๐ บาท

๑.ค่าอาหารกลางวัน คนละ ๑๐๐ บาท ๑ มื้อ ๑๐ คน

เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๓.ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม คนละ ๕๐ บาท ๒ มื้อ ๑๐ คน

เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน

๒,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถ่วงจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.อาสาสมัครเกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานได้ และให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านได้ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดการพัฒนา สามารถปฏิบัติงานตาม กระบวนการโครงสร้างการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร และเกิดการเชื่อมโยงงานอาสาสมัครเกษตรกร

๗. ชื่อโครงการ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

หลักการและเหตุผล

จากการที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและ บริการด้านการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขจากปัญหาของชุมชนและ สามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้น การเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในประเด็นการเพิ่ม ผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตตลอดจนยึดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ เกษตรกรต้นแบบในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อเกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ความเข้าใจสามารถ นำไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต รวมทั้งยังเป็นจุดให้บริการข้อมูลข่าวสารและ บริการด้านเกษตรต่างๆกับเกษตรกรอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๒) เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตร ในพื้นที่

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้นำ จำนวน ๓๐ ราย

วิธีดำเนินการ

๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๓) ดำเนินงานตามโครงการ

๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ

๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ
พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๖,๐๐๐ บาท

๑.ค่าอาหารกลางวัน คนละ ๑๐๐ บาท ๑ มื้อ ๓๐ คน	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๓.ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม คนละ ๕๐ บาท ๒ มื้อ ๓๐ คน	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๖,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.เกษตรกรผู้นำได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่จากศูนย์เรียนรู้
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเอง

การวิเคราะห์ SWOT ระดับตำบล ตำบลสะพานไทย

การวิเคราะห์ SWOT ตำบลสะพานไทย

จุดแข็ง S = Strength

๑. มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน และใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ คลองบางบาล เหมาะแก่การทำการเกษตรตลอดปี
๒. มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรชุมชนวัดยม จำนวน ๑ กลุ่ม ดำเนินกิจกรรมการเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า ภูฐาน การแปรรูปขนมไทย และได้รับงบประมาณสนับสนุน โครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย จำนวน ๑ กลุ่ม (กลุ่มเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐานตำบลวัดยม) และกลุ่มได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรในตำบลเป็นอย่างดี มีความสามัคคีและกลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
๓. แหล่งน้ำและระบบชลประทานได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
๔. สินค้าด้านการเกษตรมีความหลากหลาย เช่น ด้านพืช ข้าว ไม้ผล และพืชผักสวนครัว ด้านประมง การเลี้ยงปลาในกระชัง และด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ไก่พื้นเมือง
๕. มีการคมนาคมขนส่งสะดวก สามารถขนส่งผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว และอยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร
๖. เกษตรกรมีใจรักอาชีพการเกษตรกรรม มีความกระตือรือร้น มีความใฝ่รู้ จากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาสนับสนุน องค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านการเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

จุดอ่อน W = Weakness

๑. เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก ทุน แรงงาน ปัจจัยการผลิต และไม่สามารถควบคุมราคาค่าต้นทุนการผลิตได้
๒. คุณภาพของผลผลิตยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาด เกษตรกรยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร
๓. พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ เกษตรกรไม่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่เอง เป็นพื้นที่เช่าจากนายทุน
๔. เกษตรกรยังขาดความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ
๕. เกษตรกรยังขาดความเข้าใจในการปรับปรุงและบำรุงดินอย่างถูกต้องและเหมาะสม
๖. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ สุขภาพไม่แข็งแรง ปล่อยพื้นที่การเกษตรให้เช่าแทนการทำ

การเกษตรเอง

๗. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ที่เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่จะเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม

๘. สภาพแวดล้อม แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก เสื่อมโทรม จากการใช้สารเคมีอย่างหนักและเป็นเวลานาน พร้อมทั้งเกษตรกรขาดความรู้ในการปรับปรุง บำรุงดินที่เหมาะสม

โอกาส O = Opportunity

๑. รัฐบาลให้การสนับสนุนและความสำคัญกับภาคการเกษตรมาโดยตลอด
๒. เกษตรกรในชุมชน มีการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการสนับสนุนโครงการหรือองค์ความรู้จากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานภาคี
๓. ผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย และสินค้าเกษตรอินทรีย์
๔. มีเส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย ง่ายต่อการเดินทาง ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร
๕. มีระบบชลประทานเข้าถึงทุกพื้นที่การเกษตร สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี
๖. ส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งเงินทุนในระดับรากหญ้า ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
๗. ชุมชนตำบลวัดยม มีพื้นที่ปลูกกล้วยชนิดต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และมีปราชญ์ชาวบ้านด้านการปลูกกล้วย สามารถถ่ายทอดความรู้ และเป็นจุดเรียนรู้การปลูกกล้วยให้กับเกษตรกรในชุมชน และเกษตรกรในชุมชนใกล้เคียงได้

ข้อจำกัด T = Treat

๑. ราคาปัจจัยการผลิตค่อนข้างสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
๒. ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ไม่สามารถควบคุมราคาผลผลิตทางการเกษตรได้
๓. ตลาดรองรับสินค้าในพื้นที่มีไม่เพียงพอ ทำให้เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรไปจำหน่ายในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง
๔. การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช
๕. การประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง และอุทกภัย เป็นพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากทุกปี เกษตรกรต้องรีบปลูกพืชและเก็บเกี่ยวผลผลิตให้ทันก่อนเกิดอุทกภัย
๖. เกษตรกรนิยมใช้สารเคมี เป็นหลักในการแก้ปัญหา กรณีเกิดโรคแมลงระบาดในพื้นที่ เกษตรกรยังไม่มีความรู้ด้านสารชีวภัณฑ์
๗. อัตราค่าเช่าพื้นที่ทำการเกษตรสูงไม่สอดคล้องกับราคาผลผลิตในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

แสดงสภาพพื้นที่และการใช้ที่ดิน ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แสดงสภาพพื้นที่ดินในพื้นที่ราบลุ่ม และดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แสดงสภาพพื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจ (นาข้าว) ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แสดงสภาพพื้นที่ดินในพื้นที่ราบลุ่ม และดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑.๕ ข้อมูลกลุ่มชุดดินตำบลสะพานไทย ที่มา :แอปพลิเคชัน "LDD Land Info", พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑.๖ พื้นที่ดินมีปัญหาของตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (ดินปัญหา), พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑.๗ พื้นที่ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑.๘ ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑.๙ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลสะพานไทย
(ที่มา : www.google.co.th/maps/dir/ตำบล+บางบาล+อำเภอ+บางบาล+จังหวัดพระนครศรีอยุธยา+๑๓๒๕๐/ที่ว่าการอำเภอ+บางบาล+๙FFP%๒BJ๙๓+ตำบล+สะพานไทย+อำเภอ+บางบาล+จังหวัดพระนครศรีอยุธยา+๑๓๒๕๐,พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑.๑๐ แหล่งน้ำชลประทาน ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (แหล่งน้ำชลประทาน), พ.ศ.

๒๕๖๗

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลสะพานไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ตำบลสะพานไทย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)